

Jihočeská Univerzita v Českých Budějovicích

**Pedagogická fakulta
Katedra tělesné výchovy a sportu**

**HISTORIE TĚLESNÉ VÝCHOVY A SPORTU
V NOVÝCH HRADECH**

Bakalářská práce

Vedoucí práce: doc. PaedDr. Jan Štumbauer Csc.

Vypracoval: Tomáš Balík

Studijní odbor: Tělesná výchova a sport

České Budějovice Listopad 2008

Bibliografická identifikace

Název bakalářské práce: Historie sportu a tělesné výchovy v Nových Hradech

Jméno a příjmení autora: Tomáš Balík

Studijní obor: Tělesná výchova a sport

Pracoviště: KTVS PF JČU

Vedoucí diplomové práce: doc. PaedDr. Jan Štumbauer Csc.

Rok obhajoby: 2009

Anotace:

Historie tělesné výchovy a sportu Nových Hradů, spíše menšího pohraničního města, je vcelku obsáhlá. Jako východisko práce mapuje dějiny novohradské společnosti od první světové války přes všechny historické události až po současnost. V podstatě jsou zde zachyceny vlny největšího rozvoje pár let po revoluci.

Pozornost byla věnována především prvorepublikové jednotě Sokol, Tělovýchovné jednotě a nejpočetnějším oddílům, jejichž činnosti a samotným zakladatelům. Historické prameny jsem čerpal převážně v oblastním archivu v Českých Budějovicích, od samotných pamětníků a jejich soukromých archivních spisů a oddílových kronik. Nové Hradě se v důsledku nemají za co stydět, ba naopak, žili a žije zde pár výtečných sportovců.

Klíčová slova: Sokol, Tělovýchovná jednota, sport, výbor, oddíl

Annotation:

History of physical training and sport in Nové Hradky, which is a rather small border town, is quite long. This paper is concerned with the society of Nové Hradky from World War I, through different historical events up to present time. This paper deals with all important periods of development in several years after the revolution.

The main emphasis is on sport organization Sokol during the first republic period (1918-1938), Tělovýchovná jednota and many other sports clubs, their activities and their founders. Main resources for my work I found in the archive in České Budějovice, but I spoke to witnesses and used their memoirs as well. I also used information from sports clubs chronicles.

In summary, the town of Nové Hradky doesn't have to be ashamed of anything in sporting activities because a few outstanding sportsmen have always lived and are still living there.

Key words: Sokol, Tělovýchovná jednota, sport, sport council, sport club

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Pedagogickou fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

V Nových Hradech dne 20. 4. 2009

V úvodu bych chtěl poděkovat všem, kteří mi pomohli při realizaci mé bakalářské práce. Nelze vyzdvihnout nikoho z nich, jelikož všichni, které jsem oslovil, mi vyšli vstříc, věnovali mi svůj čas a dodali snad vše co měli. Dík patří také mému vedoucímu práce Doc. PaedDr. Janu Štumbauerovi Csc, za pomoc při zpracování.

Obsah

1. Úvod.....	7
2. Teoreticko metodologická část.....	8
2.1 Cíle, úkoly a předmět práce.....	8
2.2 Metody práce.....	8
2.3 Rozbor pramenů.....	8
3. Stručná historie Nových Hradů.....	10
4. Tělovýchovná jednota Sokol Nové Hradý.....	15
4.1 Vznik TJ Sokol Nové Hradý.....	15
4.2 Činnost TJ Sokol Nové Hradý v letech 1920 – 1938.....	16
5. Období 1945 – 1989.....	28
5.1 Vznik a činnost Tělovýchovné Jednoty.....	30
5.2 SK Nové Hradý – oddíl kopané.....	34
5.3 Základní rekreační tělesná výchova – ZRTV.....	38
5.4 Oddíl kuželek.....	41
5.5 Nohejbal.....	42
5.6 Sportovní gymnastika.....	44
6. Období 1990 – 2008.....	47
6.1 Oddíl kopané.....	47
6.2 Obnovení sokola – oddíl kuželek.....	48
6.3 Tenis.....	50
6.4 Karate.....	52
6.5 Asociace sportu pro všechny – ASPV.....	55
6.6 Basketbal.....	58
7. Závěr.....	63
8. Referenční seznam literatury.....	64
9. Seznam zkratk.....	66
10. Přílohy	
10.1 Textové přílohy	
10.2 Obrázkové přílohy	

1. Úvod

Sportovní historie je v globálu zajímavá a velice obsáhlá vědní disciplína. A právě historie sportovního hnutí v mém rodném městě je pro mě doposud nepoznaná. Rád bych si proto tato fakta při zpracování mé práce vyjasnil. Věřím, že při pátrání po novohradských skutečnostech z dob minulých se mi zodpoví otázky typu, jakým způsobem sportovali moji předkové či přátelé, jak se žilo lidem v příhraničním městečku od dob první republiky, jak velký vliv zde mělo hnutí Sokola anebo zda byl fotbal, největší novohradský klub, stejně oblíben ve svých počátcích, jako je tomu teď.

Sám jsem několika oddílů prošel jako aktivní člen, a proto mě zajímá, jak obtížné či snadné to měli jejich zakladatelé, kdo jimi vůbec byl nebo co je k tomu přimělo. I jejich současná činnost bude zcela jistě zajímavá.

Už teď vím, že bakalářská práce na toto téma bude přínosem nejenom pro mě samotného, a to hlavně ke zdárnému ukončení svého studia, ale i pro město Nové Hradky. Neexistuje zde žádná literatura, která by mapovala, alespoň ve stručnosti, jednotlivé oddíly nebo důležité události a historické mezníky, které se zde odehrály.

Jsem si jist, že to bude práce nelehká, ale jak již zaznělo, zvědavost a touha poznání trocha historie Nových Hradů je veliká. Těším se, až budu moci vyprávět všem svým blízkým o tom, jak se Nové Hradky prezentovaly v kraji, v republice, či ve světě.

2. Teoreticko metodologická část

2. 1 Cíle, úkoly a předmět práce

Cílem práce je zpracovat sportovní a tělovýchovnou historii na Nových Hradech od jejích počátků až do současnosti za využití všech dostupných archivních pramenů, literatury, periodik a výpovědí pamětníků.

Úkolem práce je s využitím literatury stručně nastínit historii sokola, TJ a všech sportovních oddílů, které se na Nových Hradech rozvinuly, upadly, nebo stále fungují. Pokusit se na základě studia pramenů a literatury zachytit jejich vývoj od samého počátku až do současnosti.

Předmět práce je z hlediska obsahového zaměřen na vznik Tělovýchovné jednoty Sokol, Tělovýchovné jednoty a všem sportovním oddílům jim podřízených. Na jejich vnitřní činnost, jako je vznik, vedení, členstvo, různé podniky apod. Dále také na sportovní a závodní činnost. Z hlediska časového je předmět bakalářské práce zaměřen na historii sportu a tělesné výchovy od počátku až do současnosti, přesněji od roku 1919 do roku 2008. Z územního hlediska je předmět práce vymezen na město Nové Hradce.

2. 2 Metody práce

V bakalářské práci uplatňuji historické metody. Ty umožňují vyhledávat a porovnávat informace, údaje a fakta o minulosti a vytvořit tak její obraz. Materiály byly získány studiem literatury, tištěných pramenů, periodik a převážně rozhovory s vedoucími oddílů a pamětníků. Při zpracování bylo použito metody přímé, která je hlavním postupem práce historika tam, kde se jedná o popis skutečnosti s dostatkem pramenů. Společně s metodou přímou byla použita i metoda progresivní, protože historické události byly sledovány tak, jak po sobě následovaly.

2. 3 Rozbor pramenů

Nejdůležitějším zdrojem informací byly vzpomínky samotných zakladatelů, vedoucích a pamětníků, jelikož toto téma není na Nových Hradech dosud zpracováno.

To byly prameny primární. Sekundární prameny jsem získal rozborem písemných pramenů, kterých však bylo méně.

Nejprve jsem se obrátil na publikace, které se zabývají historií Nových Hradů. V tomto směru mi byly užitečné převážně knihy „700 let města Nové Hradce“ a „Příběhy novohradských domů“, kde byla kvalitně zpracována doba od samotného založení města, přes všechny důležité historické události až po světové války.

Co se týče archivních pramenů, měly pro mě největší význam „Věstníky sokolské župy Husovy“ a „Kronika školy Nové Hradce“ z Okresního archivu v Českých Budějovicích, což jsou publikace, které stručně popisují dění v dané době. V poslední řadě také stručné zpracování činnosti Tělovýchovné jednoty od M. Fučíkové. Literatura k regionální problematice k prvopočátkům sokolského hnutí je velmi nedostačující, natož k samotné jednotě. Proto mé kroky směřovaly k všeobecným spisům, z kterých jsem čerpal cílené údaje.

Další informace mi poskytla periodika uložená ve Vědecké knihovně v Českých Budějovicích, jakými byla Naše svoboda, Jihočeská pravda a Hlasy Novohradska, potažmo Novohradský zpravodaj. Z těchto časopisů a novin jsem čerpal především aktivity Sokolské obce či novohradských oddílů.

Největším přínosem pro sepsání práce mi byli ale zakladatelé oddílů, jejich vedoucí, činovníci v jednotách, vlastní postřehy i samotní sportovci. Jelikož se kroniky až na dvě nedochovaly, nebo nebyly vůbec sepsány, byl tento postup jediným způsobem jak se dobrat patřičných informací.

Rovněž jsem ve své práci použil fotografických pramenů, zejména dobových fotografií.

3. Stručná historie Nových Hradů

Samotné Nové Hrady vznikly jako osada na Vitorazské stezce v sousedí starého hradu. Zmiňovaná stezka byla díky městu přeměřována ze Žára ne na Stropnici, ale směrem na Nové Hrady a vedla tedy takto: z Doudleb přes Trhové Sviny, Žár, N. Hrady, do rakouské Weitry a později až do samotné Vídně. O vlastní existenci Nových Hradů se dozvídáme z listiny datované 21. května 1279.

Počátkem 13. století patřili Nové Hrady, uváděné již roku 1284 jako město, pánům z Landštejna. Majitelé města, hradu a celého panství se střídali stejně tak jako rody, které v těchto krajích po celá staletí působily. Roku 1341 se vládcem nad tímto panstvím stává Jan Lucemburský. Dědic Vítek z Landštejna jej 13. srpna 1359 prodal za 7.093 kop a 63 grošů Rožmberkům. Za jejich vlády byly N. Hrady roku 1425 po krátkém obléhání dobyty a vypáleny Husity. 6000 uherských zlatých, to byla cena, za kterou je po opětovném vypálení v roce 1476 získal Ulrich von Grafenek a zároveň cena, za kterou je po vysátí a zrušení prodal rakouskému pánovi Thomasovi von Lak.

V druhé polovině 15. století se Nové Hrady a celé jim přidružené panství dostalo zpět do rukou pánů z Rožmberka. Voka II. a Petra IV. Poslední rožmberský vladař Petr Vok z Rožmberka byl zároveň posledním z celého rodu, který vlastnil Nové Hrady. V té době v roce 1599 vykazoval urbář 76 ve městě stojících domů. Po smrti Petra Voka přecházejí N. Hrady na základě předchozích úmluv spolu s dalším majetkem na Jana Jiřího ze Švamberka.

Roku 1619 zde poprvé nepochodil císařský generál Henri Duval Dampierre. O tři roky později za pomoci Karla Bonaventuri hraběte Buquoye s jeho 17.000 muži již hrad dobyli. „Večer bez boje vstoupil do pustého města, avšak narazil na tuhý odpor 300 členné stavovské posádky ovládající hrad. Bojovalo se celou noc, ale bez výsledku, dokud se nerozhodl mladý Slavata s generálem Buquoyem vyjednávat.“¹ Novohradští bez újmy na zdraví hrad opustili, císař Ferdinand II. věnoval úspěšnému vojevůdci Nové Hrady a celé jeho panství. Tímto začala nadvláda rodu Buquoyů na jihu Čech trvající do roku 1945. Dlouhá léta panství úspěšně spravovala hraběnka Marie

¹Příběhy Novohradských domů, Vladimír Hokr, str. 64

Magdalena, ale bezesporu nejvýznamnějším příslušníkem rodu a také zvelebitelem zdejší krajiny byl Jan Nepomuk.

V revolučním roce 1848 se v Nových Hradech ustavila národní garda, jejímž úkolem bylo především udržovat v městečku klid a pořádek. Od roku 1864 sídlilo ve městě okresní zastupitelstvo s působností pro novohradské území soudního okresu. Demokratizace monarchie na všech úrovních přála zakládání a rozvoji nejrůznějších oddílů. Právě do konce 80. let zde vzniklo 23 spolků. Jako první na Českobudějovicku tu vznikl například sbor dobrovolných hasičů a to v roce 1874. O pět let dříve byl zahájen provoz na železnici Praha – Č. Budějovice – Gmünd – Eggenburg. Buquoyské panství bylo počátkem 20. století velmi rozsáhlé, vždyť bylo také po krumlovském, třeboňském a dalších šesté největší v jižních Čechách.

Před 1. světovou válkou měli Nové Hrady 177 domů. Obyvatel zde bylo 1.461 z čehož bylo 198 obyvatel české populace. Z toho vyplývá, že zdejší město bylo v této době silně poněmčené. Již od roku 1911 zde vládla pevná ruka místního velkostatkáře Karla Jiřího Buquoye. *„Nové Hrady, Byňov, Hranice, Cuknštejn, Horní Stropnice a další. Zde všude jsme byli doma, to všechno bylo naše, ze všeho duní kročeje české historie, stopa naší práce a našeho slavného života. A teď, teď jsme zde až do památného převratu 28. října 1918 byli psanci, mluva naše povrhelem a právo pošlapáno. Majestátné Nové Hrady – klíč to k celému kraji oloupen a nezbylo nám nic, nežli holé ruce.“*² Nové Hrady byly takto poněmčovány systematickým způsobem, usazováním se německého živnostnictva, hraběcího úřednictva, tak že město dostalo náter čistě německý a po bývalém češtví nebylo ani zmínky. Národní jednota pošumavská nemohla k pomoci podniknout žádné kroky k organizaci dosud zde žijících Čechů, poněvadž věděla, že práce by byla za těchto okolností marnou.

Řečeno jednou větou: *„panoval zde před válkou hřbitovní klid v národnostním ohledu a zdálo se, že již nikdy Nové Hrady neuzří slávy jména českého, že zcela propadli germánskému upíru.“*³

Domácnosti za války ztrácely své živitele, potraviny nebyly za co koupit a nebyly ani k sehnání. Bída a hladovění v předposledním roce války vyvolala v Nových Hradech demonstraci hladovějících. Asi na dvě stě osob vyzvalo starostu Buhla, aby jim vydal potraviny ze skladiště. Když nebyli vyslyšeni, snažili se demonstranti vniknout do

² Vyřato ze spisu „Jižní Čechy“ III. Díl, kronika školy Nové Hrady, Okresní archiv České Budějovice, str. 2

³ Kronika školy Nové Hrady, Okresní archiv České Budějovice, str. 2

skladiště a zmocnit se potravin. Tomu ovšem zabránila velmi ostře posílená místní policie. K této situaci nepomáhala ani Buquoyská správa, která obsazovala uvolněná místa po českých zaměstnancích výhradně Němci. České rodiny byly pod existenčním tlakem nuceny posílat děti do poněmčených škol.

Konec války, který přinesl vznik samostatné Československé republiky, nebyl pro Novohradsko zrovna nejšťastnější. Dlouhodobě vyhrocená šovinistická kampaň usměrňovaná Buquoyskými poradci v čele s notářem Feyerfeilem vyúsťuje v hnutí za připojení Šumavské župy (Böhmerwaldgau) k Hornímu Rakousku. Novohradsko se tehdy připojovalo k těm jihočeským oblastem, které se odmítaly podrobit československým státním orgánům, podobně jako Kaplicko a Českokrumlovsko. Volkswehr, o kterém Němci výmluvně uváděli, že je ve zdejší krajině pouze za účelem hájit majetek proti lupičským bandám, se však postavil se zbraní v ruce proti našemu okupačnímu vojsku. Z toho důvodu došlo 3. prosince 1918 u Kaplice k otevřenému boji mezi těmito dvěma stranami. Bitva byla skončena vítězstvím našich zbraní. V této době bylo nádraží Nových Hradů obsazeno sokolskou stráží, kterou vedl neúnavný starosta jednoty Trhové Svinů František Princ. Po zabrání Kaplice našim vojskem byly obsazeny i Nové Hradky a odboj zlomen. Až o dva roky později jest prozrazeno, že na přímém řízení Volksvehru se podílela správa buquoyského velkostatku, která vyzívala své zaměstnance ke vstupu do jeho řad. Platila jim řádnou mzdu a vydávala jim zbraně. Již tehdy vyhlášoval Karel Jiří Buquoy heslo: „Pryč od českého státu“ a zůstal mu věrný po celé období buržoazní ČSR. Nacionalisté podporováni Buquoyem vytvářeli napjatou atmosféru při řešení definitivní hranice s Rakouskem. Tato akce dopadla pro Nové Hradky naštěstí kladně.

„V této atmosféře zde vzniká české školství a český kulturní život. Pozitivní úlohu v rozvíjení českého kulturního života na Novohradsku sehrávají tradiční české buržoazní instituce, jako byla Národní jednota pošumavská a Sokol, které zde měli rozhodující pozice a řada dalších, jako baráčnické sdružení, stavební družstva, která je doplňovala.“⁴

Po získání území se iniciativy hnedka chytl berní správce M. Fencel, který provedl soukromé sčítání lidu a připravil půdu pro obecní volby. Několik Čechů patričné funkce získalo (tři zástupce delegoval do místního zastupitelstva a do okresní správní komise dokonce čtyři). To bylo impulsem pro Čechy, kteří se tímto konečně

⁴ Příběhy Novohradských domů, Vladimír Hokr, str. 87

probudili z letargického spánku. 10. srpna 1919 byla k podpoře a obraně založena Národní Jednota Pošumavská. Hned v září 1919 byla za vydatné státní podpory otevřena první jednotřídní česká škola, jejímž prvním učitelem a správcem školy zároveň byl ustanoven pan Ján Fr. Svoboda. O rok později byla rozšířena na dvoutřídní. Následovalo založení Kampeličky a vlastenecko-dobročinné sdružení Baráčníků.

Třicátá léta se nesla ve znamení zhoršujících se vztahů mezi Němci a Čechy. Řada Němců začala v období hospodářské krize podporovat separatistickou a nacisticky orientovanou stranu Konráda Henleina. Ovšem ne všichni tak činili z vlastní iniciativy. Henleinova strana se snažila získat na Novohradsku 100% většinu a to za každou cenu. Podplácení, existenčních hrozby i tresty byly na denním pořádku.

V říjnu 1938 připadly Nové Hradý s okolím osídleným převážně německým obyvatelstvem k Hitlerově Velkoněmecké říši, konkrétně k župě Oberdonau. Panství se tak dostalo pod dohled nacistické správy a řada Čechů musela z města odejít.

Dne 9. května 1945 dorazili do města ruští vojáci. 26.října 1945 se sešli obyvatelé Nových Hradů k volbě prvního Národního výboru. Z toho vyplývá, že bývalé středisko buquoyské germanizace bylo opět pevně v českých rukách. Vznik tohoto výboru a devítičlenné správní komise stabilizovalo celkovou situaci ve městě. 10. dubna 1946 proběhlo první rozdávání dekretů o vlastnickém přidělu půdy. Na Nových Hradech jich bylo předáno 265. Tato událost se stala významnou událostí historie českého národa. Náměstí hýřilo národními barvami vlajek a krojů. Dlouhé kolony alegorických vozů, které svázely rolníky z novohradského okolí, stály v několika řadách na náměstí. Řady občanů stály před slavnostně zdobenou tribunou, odkud zahájil předseda ONV v Nových Hradech J. Pejchal slavnostní předání dekretů.

„Zúčtovali jsme s Bílou horou. To pociťovali čeští novohradští obyvatelé, když bylo zamáváno se zlovolnou rukou posledního zbytku Bílé hory šlechtice Buquoye. Jeho latifundie byly zkonfiskovány a rozděleny pracujícímu lidu.“⁵

„Buquoy – úhlavní nepřítel českého národa, krutý bič jihočeského pohraničí, neústupný, tvrdý a bezohledný utlačovatel všeho českého v jižních Čechách, je dnes v internačním táboře v Českých Budějovicích a bude za svou dlouholetou protistátní, protinárodní a protilidovou činnost po zásluze potrestán. Nedovedli jsme se po první světové válce zbavit tohoto německého přivandrovalce, který dál zůstal majitelem velkostatku v Nových Hradech a vlastníkem velkého paláce v Praze. Naše někdejší

⁵ Jihočeská pravda, 18. dubna 1946, č. 17, roč. II, str. 1-3

*blahovůle a nedůslednost se nám znovu krutě vymstila v minulé světové válce, kdy německý hrabě Buquoy, který již za předmnichovské republiky terorizoval jak české, tak i německé loajální obyvatelstvo v Nových Hradech a okolí, po zřízení Henleinovy strany stal se ihned jejím členem a zúčastnil se velkého protičeského tažení spolu s nacistickými okupanty.“*⁶ Až fanaticky věrný byl Hitlerovské říši. Ještě v roce 1943 studoval ve Vídni v říšské škole pro vůdce podniků fašistickou organizaci práce. Proto je po osvobození právem zatčen a odsouzen.

⁶ Jihočeská pravda, 18. dubna 1946, č. 17, roč. II, str 1-3

4. Tělovýchovná Jednota Sokol Nové Hradky

4.1 Vznik Tělovýchovné jednoty Sokol Nové Hradky

Sokol se ve své více jak 140- leté historii stal významnou součástí českého společenského, kulturního i sportovního života. V době svého největšího rozmachu, v roce 1948, měla tato organizace 1,2 miliónů členů. U jejího zrodu stály významné osobnosti českého národního obrození, z jejichž řad vystupovali význační politici, umělci, sportovci. V období obou světových válek sehráli sokolové významnou úlohu v československých legiích, v odboji i při budování armády, státu a ochraně jeho hranic.

Pro podporu sokolství v myslích novohradských lidí byli pozváni sokolové z Trhových Svinů, kteří zde předvedli pár sletových cvičení. Sokolové, sokolky i žactvo z Trhových Svinů se ochotně dostavili. Br. Princ si získal ve své přednášce o Sokolství takový zájem lidí, že správce školy Fr. Svoboda spolu s telegrafním dělmistrem Eliášem se chopili práce a začali budovat jednotu, což se jim nakonec podařilo. Dne 6. 5. 1920 svolal Svoboda všechny Čechy do školní místnosti, kde přítomným vylíčil důležitost zřízení sokolské jednoty a tázal se, zda chtějí jednotu založit. Jednomyslně se usnesli, že ano. Hned posléze byly provedeny první volby, kde byli zvoleni následující činovníci:

Starosta – berní správce br. M. Fencel

Místostarosta – holič br. J. Kavan

jednatel – učitel br. J. Fr. Svoboda

pokladník – celní správce br. Hušák

náčelník – dozorce finanční stráže br. J. Malce

knihovník – telegrafní dělmistr br. Eliáš

Cvičební dny byly stanoveny na středu a sobotu. Místní německá školní rada propůjčila ke cvičení tělocvičnu německé školy. V české škole se hned přihlásilo do žactva Sokola 27 dítek. Tak byla založena opět jedna důležitá národní instituce, kterou všichni s nadšením vítali. (viz obrázková příloha č. 1)

Soukromé sčítání lidu berním správcem M. Fenclem roce 1920 dopadlo následovně:

roku 1920 – 1346 obyvatel,

 – z čehož 1059 Němců 79 %, 287 Čechů 21 %

bez vyznání – 4 osoby

k československé církvi – 6 osob

evangelíci – 1 osoba

řecko-katolická církev – 1 osoba

židů – 11

římsko-katolická církev – ostatní (*viz textová příloha č. 1*)

Jednota to měla v tomto příhraničním německém městě těžké již od začátku. Občané byli vyčerpaní světovou válkou, neměli sebevědomí ani sílu podnikat cokoliv jiného, nového. Vždy zde byli naštěstí lidé, kteří dokázali podpořit ty nerozhodné, motivovat je a vést k žádanému cíli.

K posílení české menšiny a jednoty Sokol byl 8. srpna 1920 proveden okrskový sokolský zájezd, jehož se zúčastnilo neskutečných asi 8000 lidí. Novohradští zde uvítali i primátora města pražského, vzácné hosty z Prahy, Benešova u Prahy, hosty z blízka i z daleka. Počasí bylo příznivé, takže se celá slavnost ve všech směrech vydařila. Žactvo české školy vystoupilo na louce tzv. Johaneswiese, o kterou byly pře s hrabětem Buquoyem a kterou vyřešilo až ministerstvo a pozemkový úřad. V předvečer byla v hotelu Pascher pěveckým sborem akademie uspořádaná slavnost s obsáhlou řadou výstupů. Čistý zisk ze slavnosti čítal přesných 10.111.51 Kč. Rozdělili se o něj rovným dílem NJP a Sokol Nové Hrady. Němci se toho dne chovali pasivně. Ti, kteří neodjeli na výlet na Vitorazsko, zatáhli záclony a město bylo jako po vymření. Jenom červené sokolské košile bylo vidět na každém kroku.

Jednota Nové Hrady byla včleněna do III. okrsku župy Husovy, do které patří města a obce jako Borovany, Jílovice, Chlum, Ledenice, Lišov, Slověnice, Suchdol, Štěpánovice, Trhové Sviny, Třeboň, Dolní Velenice či Nová Ves.

4. 2 Činnost jednoty v letech 1920 – 1938

Ten pravý rozvoj jednoty na sebe nenechal dlouho čekat. Činovníci se po hlavě vrhli do činnosti spojené nejen s chodem jednoty, ale i s realizací sokolské myšlenky. Ze závěrečné zprávy za rok 1920 vyplývá, že majetek a činnost Sokola na Nových Hradech jen vzkvétal a Husova župa byla s jeho činností spokojena. Pro přehled dodávám, že knihovna nashromáždila po dobu svého fungování 52 odborných svazků a 202 svazků zábavných. V majetku bylo z potřeb pro cvičení 10 činek, 2stojany na skok a 12

pultů na noty. Díky jednotě Trhové Sviny byla zapůjčena jedna americká hrazda a také byla zakoupena bradla za 4000 Korun. Vedení Sokola neotálelo a hned po prvních letech aktivního působení jednalo s pozemkovým úřadem o získání místa pro tělocvičnu a letní cvičiště. Rok 1920 byl ukončen s pokladní hotovostí 5.345,07 Kč, což je na začínající jednotu pěkná suma. Pro přehlednost chci ještě podotknout, jak si v tomto roce vedla Husova župa, pod kterou nyní patřila i novohradská jednota. Župa čítala koncem roku 1920 celkem 46 jednot a poboček. Stav členstva činil 31. prosince 4088 mužů, 1721 žen, celkem tedy 5809. Během roku přibylo celkem 7 jednot a 7 poboček- Stará Hlína, Suchdol nad Lužnicí, Nové Hrady, Bzí, Brloh, Hosín a Římov.

Bratři a sestry byli hned od samého začátku velice aktivní. V prvním roce svého působení objeli snad všechny akce pořádané Župou Husovou. Krok to byl správný, jelikož jedině tím se vryli do podvědomí všem ostatním jednotám a ukázali tak, že budou jednotou, která vzala Tyršovo myšlenku zcela na vědomí. Zúčastnili se těchto podniků: 16. května vyrazili bratři do Bukové, 13. července v krojích zabrání Vitorazska, 25. července v krojích v Ledenicích a Jílovicích, 1. srpna v Trhových Svinech a 31. srpna v krojích v Petříkově na národní slavnosti. V občanském oděvu také v Borovanech a v Trocnově. 4 členové se navíc zúčastnili sletu v Praze.

Nejaktivnějším odborem v počátcích zdejší jednoty byl bezpochyby odbor pěvecký. Na jeho činnost poukazuje zpráva sbormistra br. Fr. Svobody, ve které se dozvídáme, jak pracoval tento odbor. „*Prvá zkouška byla uspořádána 25. května 1920. Za pravidelný den cvičební bylo určeno pondělí, polovina každé cvičební hodiny byla vždy věnována teorii a druhá polovina zpěvu. Kroužek měl celkem 49 členů, celkem bylo nacvičeno 13 sborů, sóla 3, 1 duet, dohromady tedy 17 skladeb. Pěvecký odbor spoluúčinkoval při mikulášské zábavě pořádané v N. Hradech českou menšinou dne 5. prosince 1920, dále vystoupil při Husově oslavě, při akademii Sokola dne 7. srpna 1920, také při oslavě dne 28. října 1920, u oslav J. A. Komenského 14. listopadu 1920.*“⁷ (viz obrázková příloha č. 2)

Roku 1921 se sokolové zúčastnili svých prvních župních závodů na SK České Budějovice, které se jednoznačně staly akcí tohoto roku. Jednoty se sešly v předvečer dne 16. července na hřišti SK ČB a uspořádaly si tam besídku při ohni. V deset hodin zaujali hoši vyhrazená místa k přenocování. Malá část ulehla na zemi v obou šatnách, větší část se rozložila podél dřevěné hradby cvičiště buď pod napnutými plachtami,

⁷ věstník sokolské Župy Husovy – 1. února 1921, roč. 6.

nebo jen pod širou oblohou. Celé seskupení hlídala samozřejmě hlídková služba, která pracovala až do rána dle pokynů. Na závod bylo přihlášeno 34 jednot. Nakonec ovšem nepřišlo 14 jednot, mezi nimiž byli i takový velikáni jako Týn nad Vltavou, Lhenice nebo Kremže. Naopak potěšitelnou, vyzdvihnutou a chválenou byla účast malých jednot jako Rožnova, Rudolfova, N. Hradů a dalších. Závody samotné byly započaty před 6. hodinou a skončeny po 10. hodině. Dorostenci ukázali ve velké většině sebevědomou závodnickou chuť, kvalitní přípravu i zralou kázeň. Disciplíny byly skok do výšky, skok daleký, vrh koulí, běh na 100 yardů, cviky rovnováhy na kladině a přiřazený závod ideový, při kterém se projevilo chlapcovo přemýšlení a který podporoval porozumění sokolskému duchu. Výsledky se staly pro Nové Hradý nadmíru překvapující a potěšující. V kategorii nižších družstev, kde nastoupilo 36 týmů, se umístily na místě 17. s bodovým ziskem 152 body. Na první družstvo z Třeboně ztratily 68 bodů. Nechaly za sebou taková esa jako Netolice, Lišov či Českobudějovické 3. družstvo. Poslední místo zůstalo s 96 body na Dub u Vodňan. V kategorii jednotlivců nižšího oddílu se umístil Valdauf J. na krásném 7. místě- 41 bodů se ztrátou na prvního pouhých 7 bodů. 23. byl Ryneš Josef s 25 body, 25. místo Kříha Staněk 23. body, 26.místo Lovčí Rad. a Pils Václav s 22 body a 29. místo spolu s dalšími 8 závodníky obsadil Kavan Karel s 19 body.

Sokolstvo jako organizace národní bylo nuceno všimnout si i poměrů v krajích národnostně smíšených a sledovat a podporovat rozvoj jednot v těchto krajích zřízených. Z tohoto důvodu se vedly ve zvláštní patrnosti jednoty menšinové, vyhledávaly se pro ně zvláštní ochránitelky v silných jednotách ve vnitrozemí a zřizoval menšinový důvěrník. K podpoře menšinových jednot sloužil tzv. Národní základ při ČOS, Kukaňův základ, dotované příspěvky od ČOS, dary a výnosy menšinového kolku. Např. roku 1925 se dostalo z Národního základu při ČOS jednotě NH podpory 500 Kč, v roce 1928 činil příděl 700 Kč. Význam a potřebu těchto hmotných podpor nelze podceňovat. Přesto menšinové jednoty upozorňovaly, že je pro ně účinnější podpora mravní, jež byla založena na častém styku osobním i písemným, na vzájemných návštěvách a zájezdech. Tento úkol příslušel především ochránitelkám.

V neděli 14. srpna uspořádala ochránitelka Nových Hradů TJ sokol Benešov u Prahy zájezd do Nových Hradů. Přišlo 40 bratrů a sester. Veřejné slavnosti a národní cvičení nemohly být uskutečněny na ideálním letním cvičišti, i přes fakt, že bylo nově zařízené. Pro děšť byla totiž slavnost přeložena do prostor panské jízdárny, kde byla provedena cvičení veřejná, prostná i cvičení na nářadí. Z okolních jednot byly

zastoupeny jednoty z Trhových Svinů, Č. Velenic, Bukové a Nové Vsi, vždy jen malým počtem bratří a sester. Nevšimavost okolních jednot a zvláště župy Husovy vůči menšinové jednotě působila na bratry a sestry z Benešova nevhodně. I přesto a přes nepřízeň počasí zanechalo toto vystoupení velmi dobrý dojem a setkal se s porozuměním přítomných, kteří samotné aktéry odměňovali bouřlivým potleskem.

Dalším povedeným podnikem, který přispěl k propagaci sokolské myšlenky na úkor německého obyvatelstva a smýšlení, byl sokolský zájezd a veřejné cvičení ve Stropnici dne 20. srpna 1922 uspořádaný za pomoci jednot Trhových Svinů a Cmuntu. Stropnice čítá 500 obyvatel, z nichž je pouze 70 Čechů. V roce 1920 zde byl ustanoven pro posilu a soustředění Čechů odbor NJP. Tamní menšina bojovala velice těžce o uhájení svých práv a kultury, a tak byl zájezd uspořádán jedine pro posílení místních Čechů ohrožených ze všech stran. K výpomoci byly zvány všechny jednoty z župy Husovy. Zájezdu byly samozřejmě čineny potíže „loajálními občany“. Představenstvo obce Stropnice zamítlo sokolskou žádost o cvičení na náměstí, tamní hostinští se usnesli (na nátlak nacionálních kortešů novohradských) zavřít 20. srpna hostince. Čechovi vůbec nic neprodat. Sami se k tomu přiznávali v Sudbohm Tagblattu a zlobili se na hostinského a starostu pana Rudu Plána, že Čechům propůjčil místnosti. Zájezd se však i přes zlobu nepřátel uskutečnil se zdarem. V neděli ráno se sjížděli hosté z okolí a odpoledne vše vypuklo. Průvod byl zahájen žactvem, dále kráčely dorostenky, dorost, ženy a muži v krojích a v občanském oděvu. Na závěr jely 4 ověčené vozy. Br. Toufar, člen menšinového odboru ČOS, promluvil k přítomným a proslovem dal najevo, že menšina stropnická není osamocena, že za ní stojí nejen jiné odbory a spolky, ale celý národ. Poté byly přehrány obě hymny. Bylo vidět, jak stropnickým kanuly slzy dojetí. Následovalo cvičení všech sokolů v pořadí od nejmladších po nejstarší. Sami odpůrci se netajili obdivem nad uspořádaností průvodu, malebností a ukázněností při cvičení. Se slzami v očích se stropničtí loučili s hosty, děkovali jim a prosili zároveň, aby se na ně nezapomínalo. Večer byl pak pořádán věneček, který byl až nezvykle hojně navštívený.

Již v roce 1921 se spekulovalo o výstavbě domu, který by sloužil jak pro účely sokolstva tak hlavně pro účely tamní české menšiny. Jak se píše v sokolském věstníku župy Husovy: „*Stavba Českého domu vstupuje do období rozhodného. Největší událost roku bude brzy dovršena. Úmysl má se státi skutkem. V nejbližších dnech začne se stavěti, abychom se mohli do srpna pod vlastní střechou scházeti ku cvičení, k poradám, přednáškám a zábavám. Podnik to byl odvážný avšak dosahu nezměrného a nezbytně*

*nutný. Proto opírajíc se o vzácné pochopení širší veřejnosti a spoléhajíce se ve slibný podnět daný v župní valné hromadě br. zástupcem ČOS a podporovaný br. župním menšinovým důvěrníkem, podnikáme práci na naše poměry obrovskou s chutí, v pevné důvěře a v jisté naději, že se zdaří.“*⁸ Jelikož se Č.O.S. rovněž velkým dílem zúčastnila vybudování českého domu, bylo TJ Sokol povoleno 4x propůjčení sálu k pořádání sokolských podniků Národní jednotou pošumavskou.

12. srpna 1923 dokonáno jest. Otevřeli Národní nebo též Český dům. Financovala to především, jak jsem již zmiňoval, Národní jednota pošumavská spolu s ČOS (ta přispěla částkou 20 000 Kč). Stavbu provedla stavební firma pana Staška z Trhových Svinů. Slavnostní otevření bylo za přítomnosti několika tisíc účastníků z Jižních Čech a Sokolstva z jihočeské župy. Za předsednictvo ČOS se dostavil br. J. Fon a za menšinový odbor ČOS br. E. Myslík. „ *Český dům se stal hlavním centrem českého kulturního života. V přízemí byl sál, kde se cvičilo, hrávalo divadlo, pořádaly plesy, národní slavnosti a jiné kulturní akce. Byla zde česká hospoda, místní sokolové zde pořádali své schůze a horní patro sloužilo jako hotel s jedenácti pokoji*“⁹

Nové Hrady vykazují v tomto roce členstvo v počtu 70 mužů, 21 žen, 9 dorostenců, 30 žáků a jmění 19.569 Kč. Byl uspořádán 1 hudební večer, 1 tělocvičná akademie, 2 tělocvičné večery, 1 koncert a několik loutkových divadel. Letní cvičiště mělo pronajaté od velkostatku hraběte Buquoye a bylo veliké 40 arů . Z tělocvičného náradí vlastnili: bradla, hrazdu, koně, kruhy, žebříky, šplhadla a drobné náradí ke cvičení prostných. Bylo zakoupeno z vlastních prostředků za cenu přes 20.000 Kč a uloženo v tělocvičném sále Českého domu. Pro zajímavost udávám, že ročník VIII. župního věstníku, který vyšel jedenáctkrát o 236 stranách, odebíralo 68 jednot a poboček. Nové Hrady se umístily v horních příčkách tohoto odběru se 34 výtisky, což bylo ctí pro zdejší jednotu a byla i v dalším čísle věstníku pochválena.

V roce 1924 byl rozvoj sokolského hnutí na jihu Čech maximální. Raketový vzestup oblíbenosti této obce, její činnosti a zásluh se samozřejmě podepsal na nově přicházejících členech. Sokolská župa Husova čítala celkem 70 jednot a župa Jeronýmova 55 jednot. Ovšem novohradská jednota vykazovala pravý opak. V letech 1925 – 1928 jest patrný nejen úbytek členstva, ale i laxní docházka. Vedení povzbuzovalo své svěřence, aby se drželi sokolských hodnot, a po tak krátké době, po založení, na něj nezanevřeli. Bylo zde pár silných ochotníků, kteří tuto skutečnost

⁸ věstník sokolské Župy Husovy –1. září 1921, roč. 7

⁹ Příběhy Novohradských domů, Vladimír Hokr, str 87

udrželi nad vodou a hlavně díky nim se jednota rokem 1928 opět vrátila do popředí českého novohradského zájmu.

Další překážkou v činnosti jednoty se na přelomu 20. a 30. let ukázal nedostatek mladšího členstva, ale hlavně neustálé přerazování zapracovaných činovníků. Například rokem 1930 se se zdejší jednotou loučil br. Jan Tomanec. Tento odchod byl jedním z nejtěžších, neboť ztráta zapáleného, obětavého a zkušeného pracovníka byla citelná a těžko nahraditelná.

Asi největší akcí, které se novohradská jednota v tomto těžkém období zúčastnila, byly 14. června 1925 župní závody žen a dorostenek v Č. Budějovicích, kde ženy novohradského Sokola získaly 12. místo díky Řezábové Julii se 47 body. Na předposledním 34. místě stanula Kavanová Hilda s 37 body. Sestry i dorostenky, které získaly 75% bodů, obdržely diplom Ostatní uznání. Tři nejlepší obdržely knihy.

Desetileté výročí samostatnosti si jednota připomněla spolu s ostatními jednotami z celého III. okrsku a s novou novohradskou ochranitelkou župou Blanickou akademií, veřejným cvičením a 2 přednáškami dne 1. července 1928. (*viz obrázková příloha č. 3, 4*) Slavnost jako taková proběhla v naprostém pořádku, oceněna byla hřmícím aplausem a novohradským vydělala pěkné peníze (2.734.50 Kč). Ochrana, kterou převzala župa Blanická, byla přijata s radostí, neboť každý věřil, že župa vykoná pro ně více, než-li mohla vykonat jedna jednota. V této věci došlo ovšem k velké mýlce, neboť župa pro zdejší jednotu za své působení vcelku nic nevykonala.

Stav financí byl uspokojivý, na začátku 1.130.33 Kč, na konci roku 2.995.27 Kč. Značná peněžní částka byla věnovaná na zakoupení nového nářadí a na opravu starého.

Další z aktivit byla župní vzdělávací škola konaná ve dnech 28. a 29. dubna 1928 v Českých Budějovicích. Zúčastnilo se 33 posluchačů, z nichž byl vyzdvihnut nejstarší posluchač, 57-letý br. Miloslav Fencel, vrchní berní správce z Nových Hradů. Stal se tak příkladem pro všechny mladší bratry.

Jednota se v roce 1929 zúčastnila sletu VI. okrsku v Nové Vsi, veřejného cvičení v Českých Velenicích, otevření sokolovny v Olešnici a župního sletu v Českém Krumlově. Přes léto se novohradská menšina začala věnovat převážně odbíjené a to až 20 hodin měsíčně. Toto sportovní odvětví bylo pro ně nové, a tak se zpočátku potýkali s problémy, jakými byly např. samotná pravidla, technické i taktické pojetí hry apod. Ovšem i s tímto problémem se vypořádali bravurně a netrvalo dlouho, než si začali přivážet první úspěchy.

1. prosince téhož roku byla uspořádána samostatná besídka novohradské tělocvičné jednoty. Díky ní bylo dokázáno, že TJ Sokol za tehdejšího vedení vzrůstal a upevnil se natolik, že se podobného vystoupení mohl odvážit. Vždyť dříve k takovému podniku byl nucen pozvat členy z okolních jednot k pomoci a to nebylo vždy jednoduché. Program byl pečlivě sestaven a nacvičen bratrem Polákem.

Po řádném sečtení na konci roku 1929 přibylo v inventáři: žíněnka z ČOS, 2 bambusové oštěpy, americká hrazda, koule, finský oštěp a 5 cvičebních úborů pro dorostenky. Hotovost koncem ledna byla 3.483,80 Kč, jmění jednoty ke konci září 3.470 Kč. Největší položky se docílilo při slavnostním rozvinutí sokolského praporu, které se plánovalo řadu měsíců. Výsledek sbírky podniknuté za účelem zřízení sokolského praporu byl 2.340 Kč.

I na Nových Hradech se jako v okolních městech rozvíjel bruslařský sport. Zamrzlé rybníky byly plné dětí, žen i mužů, kteří se oddávali jedné z mála zimních radovánek. I zde měli muži tendenci chopit se hokejek a ve volných chvílích si zahrát. Právě proto padl na 10. schůzi správního výboru TJ Sokol v roce 1930 návrh na vytvoření zimního kluziště. Byla sepsána žádost městskému úřadu o propůjčení Liktařského rybníku, s podmínkou, že se o jeho udržování postará jednota. Dnem 19. 12. 1930 se jednotě dostalo povolení kluziště na Liktařském rybníku zřídit

Již dva roky předem (čili v roce 1931) Nové Hradky pamatovaly na příští všesokolský slet. Za 4.500 Kč nakoupili cvičební úbory a slavnostní kroje, které mírnými částkami splácelo samo členstvo. Na zaslaný dotazník z ČOS se jednota ohledně účasti členstva a dorostu při 9. sletu v Praze vyjádřila tak, že sletu se zúčastní téměř polovina jednoty, tzn. 47 členů, z čehož protná bude cvičit 15 mužů, 8 žen a 4 dorostenci. V krojích se zúčastní 14 bratří, 4 sestry a jedna dorostenka. Od své ochranné župy Blanické obdržely tento rok částku 250 Kč určenou na vánoční nadílku a byly obdarovány i z menšinového fondu župního nejen finanční hotovostí ale také novou žíněnkou. Ani v tomto roce neproběhla (kromě zmiňované částky) žádná součinnost s ochrannou župou Blanickou. Navíc bylo zakoupeno piano za výhodnou cenu 3.500 Kč (odhadovaná cena byla na 6.000Kč).

V roce 1931 se uskutečnily dvě velké události, které se vryly do paměti všech zúčastněných. První z nich byly 1. mezižupní závody v Táboře uskutečněné 14. června 1931. Pořádala je župa Žižkova a spoluúčast na těchto závodech přislíbila i župa Blanická, Jeronýmova a Husova. Soutěž byla jak vidmo velice nabytá. Jelikož to byl první závod tak velkého rozsahu, vyskytlo se zde mnoho problému, hlavně pak ze stran

rozhodčích. Naším jediným vysoce bodovaným závodníkem byl J. Valdauf, který se v kategorii jednotlivců nižšího oddílu s počtem účastněných 83 umístil na fantastickém 7. místě s 95 body, čili s 63 % úspěšností. Závodů se zúčastnil jako jediný z novohradské jednoty.

Druhou byl rozestavný běh z Prahy do Českých Velenic. Organizace se chopila samotná ČOS spolu s jednotami ležícími na trati. Délka tratě byla 101 km se startem ve 3:30 hod v neděli 20. září. Župa Husova měla přidělený úsek z Českých Velenic do Netěchovic nad Vltavou. Samozřejmě přes Nové Hradky. Každá z jednot měla přidělen svůj úsek, který bylo třeba ohlídat. Cílový čas byl plánován na 7:55 hod, avšak tohoto času se nedostálo, což bylo zapříčiněno nekázní některých bratrů a předáváním věnců v Borovanech a v Českých Budějovicích. Cílová páska byla protnuta „až“ v 8:05:31. Účast byla opravdu velká: celkem 500 mužů, 194 žen, 199 dorostenců, 128 dorostenek, 3 žáci, 4 žačky, 2 lékaři, 38 pořadatelů a 11 pořadatelů na kole a v 5- ti osobních automobilech (z Nových Hradů 39 mužů, 8 žen, 8 dorostenců, 1 dorostenka).

Činnost novohradských sokolů byla najednou chválena. Na 11. valné hromadě konané 17. 1. 1932 spojené se slavnostním odhalením Tyršovo poprsí a sokolským slibem nově přijatých členů byl přítomen i župní zástupce br. Chochola, který byl s jejím průběhem velice spokojen. Jak sám podotknul, doposud nebyl přítomen valné hromady, která by na něj učinila tak pěkný dojem.

Tehdejší veřejné cvičení uspořádala jednota 31. května. Tentokrát v Byňově u Nových Hradů z důvodů snazší dopravy ostatních jednot díky místní železnici. Účastí byli ale zklamáni kvůli nepřízní počasí. V hojném počtu se dostavila jen Českovelenická jednota. Z ostatních jednot jen po dvou, třech účastnících.

Loni vzniklý volejbalový oddíl sehrál v tomto roce několik přátelských zápasů, např. s jednotou Trhových Svinů, Olešnice, Borovan či Českých Velenic. Po nabrání zkušeností a patřičné odvahy odehrál okrskové závody, z kterých postoupil za VI. okrsek do vyšší soutěže. 18.září 1932 se právě jedna taková konala. Na svých prvních oficiálních župních závodech se tým z Nových Hradů umístil na druhém místě ze šesti. Porazili i vítěze z Českých Budějovic a byly ve věstníku dány ku příkladu, že ani venkovská družstva se nemají podceňovat (ČB- NH 15: 9, 11: 15, 3: 15). 1. místo získalo pohár, Hradům byla darována plaketa, a za 3. místo Rudolfov a Lišov získal plakát. Na svých 2. župních závodech skončili novohradští volejbalisté na třetím místě hned za ČB I a družstvem Rudolfova. Tato výkonnost ale nevydržela věčně, během let se kádr měnil. Při vylučovacích závodech VI. okrsku dne 29 června 1935 v Trhových

Svinech se umístila družstva mužů v tomto pořadí: 1. ČV, 2. Borovany, 3. NH, 4. Olešnice, 5. TS. Novohradští dorostenci za celá léta působení odbíjené v Nových Hradech nedali dohromady tým.

Rok 1932 byl rokem velkých plánů a ambicí. Na výborové schůzi se vedení jednoty usneslo, že v březnu téhož roku bude usilovat o rozrůstání letního cvičiště, ale hlavně pak o jeho vykoupení z rukou hraběte Buquoye. Bylo zapotřebí přistavět další gymnastické nářadí, které do té doby chybělo a sokolové tým strádali při plnění sokolských dovedností. Byly to především kruhy a zařízení pro šplh. Dále byla snaha o znovuoobnovení koupaliště u letního cvičiště, které tam stálo již před cca třiceti lety. A dále využití louky pod cvičištěm až ke koupališti. K těmto činům bylo ovšem třeba požádat velkostatek Buquoye o jeho povolení. Velkostatek nebyl ovšem příliš benevolentní, a tak se tento proces táhl pěknou řádku let. Starosta i s vedením velkostatku Buquoye museli v této záležitosti jet v říjnu do Prahy a tuto koupi náležitě vysvětlit. Dobrou zprávu v tomto smyslu přináší starosta Haněl s br. Hanušem až v únoru roku 1934, kdy sdělují na 8. valné hromadě, že byli na velkostatku Buquoye úspěšní. Splní-li státní pozemkový úřad oč jej žádal, bude jim pak letní cvičiště po určení rozměrů odprodáno. V červnu téhož roku dokonáno jest. Velká radost celé jednoty jest vidna i z dopisu korespondovaného panu senátorovi Hubkovi do Prahy, kde mu děkují za přimluvu a námahu. Dále píší: „*Jsme si plně vědomi velikých obtíží, které stavěli se uskutečnění našeho nejvroucnějšího přání v cestu a jsme šťastni, že úsilí Vašemu se podařilo v tomto směru naši tělocvičnou jednotu uspokojit.*“ Jen co získali cvičiště a dovybavili jej potřebným nářadím, prošlo zatěžkávací zkouškou. 24. června 1934 uspořádali sokolské cvičení s velkou parádou. V jejich národní práci je přišli podpořit bratři a setry z celého okrsku. Že červená barva košilí nesvědčí zrakům německého občanstva, bylo patrné na prázdných ulicích a zavřených oknech. Průvod čítající 123 krojovaných a 200 v občanském obleku oblečených členů vyšel od městské školy na nové letní cvičiště. Následovalo vztyčení vlajky za zvuků státní hymny, načež starosta novohradské jednoty uvítal přítomné a projevil přání, aby v příštím roce, u příležitosti 15- ti letého trvání jednoty, zde byl uspořádán řádný slet VI. okrsku. Radostně uvedl, že letní cvičiště se stalo majetkem jednoty a prohlásil jej slavnostně Tyršovým letním cvičištěm pro věčnou paměť. Vyniklo zejména cvičení prostných 42 mužů a 24 žen. Dobře taktéž působila Olešnická hudba v sokolském kroji. Zástupci jednot podepsali 2.12. v ČB dvě důležité právní listiny. Trhovou smlouvu se zdejším velkostatkem, ve které se jednalo o letním cvičišti. To přešlo do sokolského vlastnictví

za cenu stanovenou státním pozemkovým úřadem. Dále notářsky sepsanou věnovací listinu na dar 10.000 Kč k vybudování Tyršova památníku od jednoho z bratrů , který si nepřál být jmenován. Vedle potřebných pavilonů, které na cvičišti vybudovali, se vrhli i k navrtání studně a vybudování již zmiňovaného koupaliště o rozloze 10x20 m.

Dále se v roce 1932 jednalo s NJP o povolení umístění Tyršovo poprsí v Českém domě. Tato jednota vždy stála za novohradským sokolem, a tak nebyl problém umístit jej na některý ze sloupů přímo v budově. V únoru téhož roku zakoupili putovní pohár pro novohradský volejbalový turnaj, který se rozhodli pořádat a to rovnou třikrát do roka. Novohradské jednotě byla vyslovena pochvala z vedení župního za udržení se v nepřátelském prostředí

Tohoto roku docházelo i k prvním jednáním ohledně Nových Hradů a jejich snahy o působení v lyžařském odboru spolu s jednotami jako např. ČB II, ČV, PT a ČK. Počet členů v těchto odborech se pohyboval kolem 400. Činnost směřovala v první řadě k výcviku jízdy na lyžích a k pořádání výletů a závodů.

V roce 1933 pořídili např. zařízení pro stolní tenis. Z župního fondu menšinového bylo přiděleno v roce 1933 Novým Hradům 300 Kč. Při rozdělování financí byl kladen zřetel na hospodářské poměry a celkovou činnost jednot. Menšinové jednoty byly vyňaty v minulém správním roce z povinnosti platit sankční poplatek (1Kč za každého člena), jehož mělo být užito k podpoře jednot hospodářsky ohrožených. Po žádosti mohly být menšinové jednoty i v příštích obdobích osvobozeny od této dávky.

Nové Hrady se poprvé zhostily 20. ledna 1935 organizace lyžařských závodů sokolské župy Husovy. Na pořadu byly již počtvrté a byly spojené se závodem vojska 5. divize. Kategorie byly vypsány takto: muži běh na 12 km, ženy i dorost na 6 km, dorostenky a žáci na 4 km. Jednalo se o velmi zdařilý podnik, kterému přálo i počasí. Za krásného slunného dne při 17°C mrazu byl závod odstartován na náměstí. Čestného pokynu k odstartování se dostalo starostovi jednoty br. Hanělovi. 5. divizi zastupoval pan Škopt a pan Chmelík, za ČTK byl přítomen pan Vaněk, který předal výsledky do všech sportovních hlídek a časopisů. Soutěže se zúčastnilo 72 závodníků, 3 důstojníci, 25 vojínů, 17 mužů, 7 žen, 8 dorostenců, 5 žáků a 1 host ČV z klubu českých turistů. Z novohradských závodníků se mezi muži umístil 1. Průšek s časem 56:11, 2. Krauskopf v čase 58:30, 4. Markuci- 59:54, 7. Mentlík J. v cíli v čase 1:03:29, 10. Růžička 1:06:53, 16. Bartůněk 1:23:00, třídu starších se třemi účastníky vyhrál taktéž Novohradečák Polák 1.22.14. Mezi ženami byly úspěšné 2. Průšková s časem 44:20, 3. Kotlíňová v čase 45:47, 7. Hanusová 51:08. Mezi dorostenci zářili 1. Raba 25:30, 7.

Plos 31:15. V dorostenkách se na 4 km dařilo 1. Vladykové 25:12, dále Weisové 28:21. V žácích byl úspěšný Kupec Vojtěch – 21:53, Coufal 22:00, 4. Šmída 23:11 a na 5. místě Bříza v čase 26:20. V závěru ČOS doporučila městským jednotám, aby si zvolily některá z horských měst v odboru lyžařském za své svěřenkyně. Novohradská jednota si vybrala a byla jim schválena jednota ČB I, načež je jednota ihned obdarovala dvěma páry lyží. Ani rok poté, 1936, tento 15. lyžařský odbor nikterak nestagnoval. Na počátku roku 1936 získal svého 50. člena a byl v zimním období hostitelem pěkné řádky podniků jako třeba povinného zájezdu lyžařského odboru Sokola ČB I., který zde uspořádal kurz pro začátečníky a pokročilé. Kromě toho navštívil tento kraj lyžařský klub Brouk a Babka, lyžaři třebonští a českoveleničtí, 9. února uspořádal další lyžařské závody, takže zima byla na Novohradsku pěkně rušná.

25. 2. 1934 proběhla 8. valná hromada za účasti župního delegáta, který se vztyčeným prstem upozornil na vzrůstající nebezpečí v našem kraji. Probíhaly kolem nás stále přípravy, což muselo sokolstvo stále sledovat, aby nebylo překvapeno. Připomínal také, že sokolstvo bylo v první řadě povoláno k tomu, aby pěstováním tělocviku připravilo národu zdravého člověka a tím bylo již myšleno na předvojenskou přípravu. Na IV. výborovou schůzi přinesl starosta zprávu ze župní valné hromady, kde se jednalo především o okrskovém řádu a hlavně o brannosti. Sdělil, že zde začnou provádět brannost zavedením pořadových cvičení a střelby ze vzduchovky.

Novohradské vedení Sokola se angažovalo i mimo svojí jednotu. Jejich organizační schopnosti byly vyzdvihnuty hlavně při okrskových volbách v roce 1935, kde získali většinu míst za VI. okrsek. Krom sestry Hanusové, která již nějaký čas vedla dorostenky z VI. okrsku, zde přibýlo dalších lukrativních míst obsazených z řad Novohradeckých. Vedoucím dorostu byl zvolen br. Kotlín, místovedoucí dorostu br. Krauskopf, vedoucí dorostenek s. Hanusová, místovedoucí dorostenek s. Hamplová, a vedoucí her a lyžařství br. Průšek.

V této době byla již ve vzduchu cítit napjatá atmosféra. Pociťovala to především příhraniční města, jelikož právě ona byla tomu všemu nablízku a většině jejích obyvatel z mysli ještě nezmizely děsivé momenty z předešlé války. Někteří lidé vyloženě nesouhlasili se stavěním či rekonstruováním některých prostor. Brali totiž velice rozumně v potaz doporučení župního předsednictva, které apelovalo na to, aby se jednoty velmi opatrně a promyšleně odhodlávaly ke stavbám. Ač byla doba zlá, přeci se našly jednoty odvážné ke stavění. Novohradští sokolové se mezi tím přes půl roku plně připravovali k okrskovému sletu, který byl stanoven na 2 .6. 1935 a směřován k výročí

15- ti let založení. Na jedné straně bylo obdivuhodné, když po dlouhém úsilí získali to, co tak chtěli. Přistavěli, zrekonstruovali a dodali na cvičiště vše, co jim do té doby chybělo a byly šťastní. Samotný slet jim vyšel opět na výbornou. Průvod čítal přes 400 krojovaných a 500 nekrojovaných členů mimo četou pohraniční finanční stráže. S velkým aplausem byl odhalen kamenný pomník s bronzovou plaketou s poprsím Tyršovým. Cvičilo 144 žáků, 168 žaček, 72 dorostenek, 68 dorostenců, 52 žen a 51 mužů. Účastnila se jednota BOR s 58 členy, ČV- 184 členů, z Jílovic 9 členů, NH 56, Nová Ves 65, Olešnice přivezla 65 účastníků, pobočka v Bukové 25 a TS 120 členů. (viz obrázková příloha č. 5, 6, 7, 8) Na druhé straně však tito sokolové zcela opomněli negativní stránku začínající krize a nerespektovali doporučení nepouštět se do nových projektů.

Jak se ale ve zkratce projevovala začínající hospodářská krize na jihočeském pohraničí? Právě toto pohraničí trpělo těžkou hospodářskou krizí. Průmysl byl v německých nebo německo-židovských rukou a českých podniků zde bylo velice málo. Ti, kteří tu doposud fungovali, to měli opravdu těžké. Veškerý průmysl postrádal především odbytišť, v některých místech bylo dokonce nedostatek surovin. Palivo se muselo za draho dovážet a hotové výrobky opět i v tom nejlepším případě vyvážet do vzdálených odbytových center. Tím vším byl jihočeský průmysl ubíjen více než kdykoliv jindy a kdekoliv jinde. Stavební dělnictvo muselo dojíždět za prací až do Prahy a jiných vzdálených míst. Ostatně jako každá příhraniční jednota, tak i novohradská, trpěla neustále tím, čemu se říká fluktuace členstva. Ze 101 členů registrovaných v roce 1936 jich 36 bydlelo mimo sídlo. Finančně si jednota stála obstojně a ve svých rozhodnutích byla neoblomná, proto se vrhla do stavby nového koupaliště, jež bylo umístěno v řečišti potoka tekoucího opodál cvičiště.

Čím více se blížila světová válka, začala činnost jednoty samotné upadat. Konalo se stále méně a méně závodů, sjezdů, přestalo se budovat i cokoliv rekonstruovat. Neznamená to ale, že činnost Sokola takto skončila. Hrozící nebezpečí ji donutilo k větší spolupráci a národní semknutosti v boji proti přicházejícímu režimu.

5. Období 1945 – 1989

Po skončení druhé světové války se uskutečnil vzpomínkový závod, který byl nazván: „Smuteční tryzna na stadionu“. Tento závod uspořádala sokolská župa Husova v neděli odpoledne jako pietní vzpomínkový akt na atletické stadionu. Na úvod byl uspořádán závod štafet ze čtyř krajů župy. Hvězdnicový běh nabyl závodem na čas, neboť jeho součástí byla tryzna za uctění všech Sokolů, kteří položili za sokolskou myšlenku život za dob okupace

V roce 1946 zahájila ČOS oficiálně přípravy k XI. všesokolskému sletu uspořádáním ohňové štafety, která mířila v různých směrech k hranicím republiky. Ústřední oheň byl zapálen na sokolském sletišti v Praze v neděli dne 27. října 1945. V Českých Budějovicích byla hranice zažehnuta na Sokolském ostrově v 19:22, tedy o 10 min dříve než byl stanoven plán. Zde byl příchod ohňového znamení ohlášeno celému kraji vypálením devatenácti zelených raket. Pohraniční body, které byly stanoveny ČOS, zapálily hranice následovně: České Velenice v 19:42, Vyšší Brod na Valdově v 19:25, Nové Hradky na Vysoké hoře v 19:58, Horní Planá u Plešného jezera ve 20:15 a Volary v 19:50 hodin.

*„Průběh štafety v našem kraji byl nejlepší a pozornost nejširší veřejnosti byla mimořádná. V sokolských jednotách nastane nyní usilovná a cílevědomá práce, neboť XI. Vsesokolský slet bude dílem, který bude mít význam pro celý stát a národ.“*¹⁰

Obnovený Sokol na Nových Hradech začal používat ke cvičení zdarma propůjčenou školní tělocvičnu. O své původní působiště v Sokolím hnízdě spolu se cvičebním náradím a náčiním přišel, když bylo v říjnu roku 1938, před obsazením pohraniční Němci, odvezeno do bezpečí do sokolovny v Olejnici. Nazpět už vráceno nebylo. Přišel i o celý cvičební areál, o který dlouhá léta tak usilovně bojoval, aby byl Buguoyem přidělen do osobního vlastnictví. K této nešťastné události došlo 30. září 1938, kdy došlo k mnichovské zradě a zabrání pohraničního území. Během války byl tento prostor zdevastován a jednota neměla finance na to, aby jej mohla dát zpět do pořádku. Tento areál byl posléze využíván v letních měsících Sokolem Bechyně. Právě v této době se mu začalo říkat a říká se do dnes „Sokolí hnízdo“. Od roku 1954 tam byla umístěna rota vojenského útvaru pohraniční stráže a poté r. 1964 zbudován pionýrský tábor Ministerstva vnitra, který tak fungoval až do sametové revoluce. Letní

¹⁰ Naše svoboda, 6. listopadu 1946, č. 16, roč. 2,

tábory se zde konají dodnes, jen vlastníkem je policie ČR. Starostou novohradské jednoty Sokol se po válečných letech stal František Mašek, jednatelem Karel Wolf, pokladníkem František Kalát, náčelníkem František Bartejz, náčelnicí Vlasta Kalátová a vedoucím oddílu turistiky br. Vacek.

Dne 30. května zanikají dosavadní tělovýchovné a sportovní župy. Dnem 31. května 1948 vznikají z nich nové odbory sokolské župy Husovy. Z jihočeské župy fotbalové vzniká odbor kopané, z jihočeské župy hokejové vzniká odbor hokejový. Z žup se staly odbory a všechny sporty měly od této chvíle svůj odbor „*V roce 1949, po sjednocení tělesné výchovy, byla v Nových Hradech stavena Tělocvičná jednota Sokol, která zahrnovala oddíl kopané a odbor základní tělesné výchovy.*“¹¹

„*Ovšem ještě před sjednocením tělovýchovy začali členové původního sokola nacvičovat prostná na XI. Všesokolský slet. Nácvikem prošli 4 muži, 8 žen a 16 žákyň pod vedením Františka Bartejze a Vlasty Kalátové.*“¹²

Poválečné období na Nových hradech ze stránky sportovního vybavení a za strany úspěšnosti samotných sportovců nebylo nikterak úspěšné. Alespoň v jeho začátcích ne. Z kopie dopisu psaného činovníky zdejšího Sokola a adresovaného župě Husově v květnu 1948 se dozvídáme: „*...jsme slabá jednota, živořící a zápasící často s nepochopením. Už se několikrát zdálo, že neobstojíme v nepřízni spoluobčanů, ale několik pracovníků udržuje činnost v naději, že bude přece jen možno získat mládí a lepší časy Jednotě. Před 2. světovou válkou měla jednota Sokol pěkné letní cvičiště, měla náradí, jeviště, ale vše se přes válku ztratilo a zničilo. Nyní cvičíme v tělocvičně měšťanské školy...*“¹³

¹¹ Novohradský zpravodaj 6/99 – něco z historie novohradské tělovýchovy, M. Fučíková, str. 9-10

¹² soukromý archiv M. Fučíkové – historie i současnost Tělovýchovné jednoty – zpracování - výroční zpráva jednatele Karla Wolfa

¹³ soukromý archiv M. Fučíkové - historie i současnost Tělovýchovné jednoty – zpracování

5. 1 Vznik a činnost Tělovýchovné jednoty

Přes vzestup vrcholového sportu se ukazovalo stále zjevněji, že výsledky práce Sokola a SÚTVS neodpovídají možnostem a hlavně představám tehdejšího vedení státu. Na základě usnesení ÚV KSČ byl urychleně vypracován a dne 12. 12. 1952 přijat zákon č. 71 Sb. O organizaci tělesné výchovy a sportu. Přijetí tohoto zákona, jehož návrh vycházel zcela ze sovětského vzoru, znamenalo zrušení jednotné a u nás tradiční organizace Sokol a zavedení státního řízení a kontroly tělesné výchovy a sportu. Toto státní nařízení bylo zajištěno prostřednictvím nového vrcholného orgánu československé tělovýchovy - Státního výboru pro tělesnou výchovu a sport (SVTVS).

Dne 20. prosince 1956 byl přijat zákon č. 60 Sb. O organizaci tělesné výchovy. V něm byly stanoveny principy organizace a řízení tělesné výchovy a sportu, které platily s menšími obměnami a opravami až do roku 1989. Klíčová úloha v řízení dobrovolné tělesné výchovy a sportu byla svěřena nově ustanovené specifické společenské organizaci - Československému svazu tělesné výchovy (ČSTV)

Organizace ČSTV spočívala na prolínání územního a svazového organizačního principu. Nejvyšším orgánem ČSTV byl ústřední výbor, který mezi jednotlivými sjezdy řídil činnost ČSTV. Podřízenými články pak byly krajské organizace ČSTV v čele s krajskými výbory. Jim podřízené pak byly okresní organizace s okresními výbory. Vlastními právními subjekty v tělesné výchově a sportu byly tělovýchovné jednoty, které měly různou velikost a různý majetek. Tělovýchovné jednoty se dále dělily na oddíly podle jednotlivých druhů sportu a na odbory ZRTV a turistiky. Kromě této územní organizační struktury existovala ještě struktura svazová tzn., že jednotlivé druhy sportu měly své ústřední svazové orgány, dále svazové orgány v krajích a okresech.

Krajský přípravný výbor jednotné tělovýchovné organizace se stal od roku 1957 vedoucím činitelem jednotné tělovýchovné organizace v Jihočeském kraji. Převzal všechny úkoly, které před ním plnil krajský výbor pro tělesnou výchovu a sport. Sídlem tohoto výboru se stala Sokolovna v Českých Budějovicích a bylo zadosti učiněno řízení veškerého sportu z jednoho místa.

O pár let později po založení ČSTV vznikla TJ i pod hlavičkou Nových Hradů. Tento právní subjekt fungoval jako součást ČSTV s odvozenou právní subjektivitou, kde na jeho činnost navazuje nově vzniklý samostatný právní subjekt se stejným jménem s originální právní subjektivitou a to od roku 1990.

Tělovýchovná jednota v Nových Hradech překonala krizi, jenž spočívala především v nedostatku mladých lidí, finanční a majetkové indispozici a nechuti z řad spoluobčanů cokoliv rozvíjet. Již od těchto dob byla velmi aktivní ve všech směrech a vytvořila si zde svou tradici započatou především svým prvotním fotbalovým klubem.

Z původních dvou oddílů, které tu byly po sjednocení v roce 1949, kopané a Sokola (tj. „všeobecná průprava“) se aktivita do doby po národním obrození rozrostla na osm oddílů. Tím bylo v letech 1972 – 1975 dosaženo největšího rozmachu. Jednalo se o oddíly kopané, ledního hokeje, odbíjené a kuželek. Rovněž byl zachován i odbor základní tělesné výchovy, který se stal jakýmsi pokračovatelem Sokola po jeho zrušení. Dále pak oddíly sportovní gymnastiky, nohejbalu a stolního tenisu.

Velké oblibě se těšil i volejbal nejen rekreační, ale i soutěžní. Vždyť již od roku 1960 hráli místní nadšenci okresní soutěž. Uspořádávali zde i celodenní turnaje pod názvem „Memoriál Karla Kubíčka“. Při zmiňovaném turnaji bylo využíváno obou kurtů v zámecké zahradě, o které bedlivě pečovali a stále pečují členové TJ.

I samotný název jednoty prošel po 2. světové válce řadou změn. V roce 1950 se svolaný výbor Tělocvičné jednoty Sokola v Nových Hradech v hostinci „U Kovářů“ shodl na změně názvu na „Závodní jednota Sokol Státních Statků v Nových Hradech“. Pro název žijící skoro 2 roky byli především příslušníci oddílu kopané než-li sokolové, jelikož to přinášelo hodnotné výhody pro oddíl. Poté následovala dlouholetá organizační etapa vývoje tělesné výchovy, která přiměla tuto jednotu pro název Dynamo. Název ze široké škály názvů plynoucích z ROH se držel celých 13 let. Vzhledem k oddílům kopané, hokeje a kuželek a především k jejich nákladné dopravě na zápasy, turnaje apod. byl roku 1966 přijat návrh stát se tělovýchovnou jednotou při nově zřízeném závodě Železniční průmyslové a stavební výroby (ŽPSV) s názvem TJ Lokomotiva Nové Hradky. S tímto sponzorem ovšem dlouho nespolupracovaly, jelikož jejich výhodné nabídky nakonec tak výhodné nebyly. Hlavně pak z důvodu, že mnoho měst, ve kterých se klání odehrávalo, vůbec neleželo na železnici ani v její blízkosti. Proto bylo od této formy členství po pár letech odstoupeno. Od roku 1972 po současnost jsou Novohradští věrni názvu Tělovýchovná jednota Nové Hradky.

Ve funkcích předsedy se po dobu fungování TJ vystřídalí následující činovníci:

1948 – 1956 Mašek František

1957 – 1963 Fiala Bohuslav

1964 – 1966 ing. Čížek Jiří

1967 – 1969 Blažek Emanuel

1970 – 1975 Mačí Vladimír

1976 – 1977 MVDr. Fučík Josef

1978 – 1984 Machutka Josef

1985 - ? Doubek Josef

? – dosud Dorotovič Ivan

„ Z dochované, trochu poškozené prezenční listiny z výroční členské schůze 26. 2. 1950 usuzujeme, že TJ měla v té době 60 až 70 členů.“¹⁴

Od roku 1962 zde byla budována kuželna v rámci akce „Z“ a to za finančního přispění ČSTV. Město Nové Hradky vyvinulo brigádnickou výpomoc s pomocí tehdejších členů TJ. Zapojili se nejen členové oddílu kuželek, ale všichni, kteří byli v této TJ organizačně zapojeni – fotbalisté, hokejisté, ZRTV a jiní. Po dokončení výstavby kuželny byl tento objekt v dočasném užívání TJ a to až do roku 1972. Tehdy bylo na základě vložených prostředků do obnovy a modernizace kuželníku uděleno právo trvalého užívání ve prospěch Tělovýchovné jednoty Nové Hradky.

Počátkem 70. let se zde začala cvičit gymnastika. Byla vedena neoficiálně, jelikož neměla kvalifikovaných vedoucích. Gymnasté se scházeli v tělocvičně základní školy a trénovali zde základní prvky všeobecné gymnastiky a tak trochu přičichávali ke gymnastice sportovní. Děti a všech ostatních zájemců se ujal Antonín Kubalák spolu s Rudolfem Rusiňákem.

V roce 1980 opět přerostl vedoucím TJ přes hlavu rozpočet za dopravné. Stejně jako v dobách za „Lokomotivy“ v tom měly prsty především oddíly kopané, kuželek a hokeje. Usnesli se proto, že zakoupí starší autobus pro snazší přepravu a menší náklady s tím spojené. Roku 1946 postavili autobusu i garáž přímo v areálu fotbalového hřiště.

VOLEJBAL

Tato kolektivní a krásná hra se na Novohradsku hrávala již od 30. let. Před druhou světovou válkou jí sokolové provozovali závodně, ale po ní se stala jen hrou rekreační. Zprvu, hned po válce, se nadšenci scházeli na kurtu u fotbalového hřiště, který byl však dost nevhodný kvůli jeho povrchu. V roce 1948 se přesunuli na tenisové hřiště se dvěma kurty ležící v zámecké zahradě, o které se staral Sokol. Na jednom z kurtů nechali vyrobit sloupky na volejbal a tím dosáhli spokojenosti z vlastního

¹⁴ soukromý archiv M. Fučíkové, Historie i současnost Tělovýchovné jednoty v Nových Hradech – zpracování,

příjemného hřiště. Scházeli se nejméně jednou za týden a tím pádem postupem času vytvořili kvalitní družstvo, které je přimělo založit oddíl. A tak se také stalo. V roce 1960 se stali oficiálním oddílem organizovaným TJ a vedeným ing. Jiřím Čížkem. Po pár úspěšných letech soutěžení v krajském přeboru se pan Čížek z Nových Hradů odstěhoval a v jeho funkci se do roku 1976 vystřídali následující vedoucí: MVDr. Fučík, MUDr. Ječný a Pavel Heidinger. Jelikož se po tomto roce nenašel již nikdo, kdo by tým dál táhl a věnoval se trénování i mládeži, tak se oddíl rozpadl. Jeho návrat na novohradskou scénu přichází až po založení ASPV (asociace sportu pro všechny) ovšem opět jen v rekreační a zájmové formě.

HOKEJ

Novohradští si vytvořili zálibu i v zimních sportech, jakými bylo bruslení a především pak hokej. Nejvhodnějším a strategicky přístupným místem pro tuto činnost byl rybníček v zámecké zahradě. Chodívaly sem bruslit všechny generace, kterým tento pohyb imponoval. V roce 1958, kdy TJ ustanovila oficiální oddíl ledního hokeje, zde vybudovali i mantinely. Trenérem se stal František Profous a jako rozhodčí byl vybrán Rudolf Steinecker st. Po čase začal být tento rybník nevyhovující, a tak společnými silami vybudovali regulérní hokejové hřiště s mantinely v místech dnešního autobusového nádraží dole pod Jánskou loukou. Zhruba dvě sezóny přiváděli vodu z vyhloubené jámy na povrchové odpadní stoce. Poté, co byla dostavěna kuželna (stojící pár metrů od hřiště), využívalo se přívodu vody odtud.

Rok 1970 se stal rokem, kdy sport musel jít stranou před veřejným zájmem obyvatelstva. V místech hokejového hřiště se vybudovalo autobusové nádraží a hokejisté se dočasně vrátili na své staré známé místo na rybník v zámecké zahradě.

„ V roce 1966 přijala tělovýchovná jednota název TJ Lokomotiva Nové Hradý a patřila tím pod ŽPSV. Tento závod vybavil oddíl hokejovou výstrojí. Avšak po zrušení tohoto patronátu v roce 1972 musela být výstroj vrácena. V roce 1974 zakoupila TJ novou hokejovou výstroj za 5 tisíc Kč. V roce 1976 pak byl dobudován nový hokejový stadion s nepropustnou asfaltovou plochou za fotbalovým hřištěm u rybníčka „Malý sedlákovec“. Vedoucím oddílu byl Karel Kalát. Po řadě příznivých zimních obdobích nastalo potom několik zim teplých, nepříznivých pro vytváření ledové plochy, a tak se oddíl rozpadl a vytvořil se jen kroužek ledního hokeje, přičleněným výborem TJ k odboru ZRTV. Členové kroužku pečovali o stadion a starali se o stříkání ledové

plochy pro bruslení mládeže a dětí. Bylo sehráno i několik přátelských utkání. Kroužek vedl Karel Kalát a od roku 1987 ho vede Arnošt Maier ml. A Jiří Jann“¹⁵

Po sametové revoluci se oddíl ani kroužek již nerozjel. Hřiště se dále používalo spíše pro pozemní hokej a k různým jiným účelům. Po pár letech chátrání bylo zrekonstruováno na basketbalové hřiště.

5. 2 SK Nové Hradky – oddíl kopané

Na Nových Hradech vzniká fotbalový odbor až v letech 1949. Je to spekulované a oslavované datum. Novohradští si jej připomínají jako den právoplatného vznik tohoto oddílu, ale oficiální klub existoval již od roku 1947.

Počátku fotbalového klubu dal podnět tehdejší lékárník, pan RNDr. PhMr. Jan Hejlek jako poválečný předseda Okresní péče o mládež. Z prostředků instituce zakoupil míče a dresy pro mladé chlapce. Začali hrát na malém hřištiátku za parkem poblíž silnice vedoucí pryč z města na České Velenice, které bývalo v německém vlastnictví. Brigádníky si ho poněkud rozšířili a upravili. Dřevěné branky věnovala lesní správa. Jakmile se přistěhovalo do pohraničního městečka dostatek mladých lidí, připojili se i další zájemci o fotbal a roku 1947 založili fotbalový sportovní klub SK Nové Hradky. U hřiště si postavili také starší dřevěnou boudu jako provizorní šatnu pro hráče. Materiál pro stavbu byl dovezen z Leopoldova. Další hřištěm, které novohradští fotbalisté postupem času využívali, byla louka nacházející se v údolí pod Novými Hradky a to v blízkosti „bažantnice“. Toto hřiště využívali jen dočasně v letech 1950 – 1951, jelikož vlastními silami rekonstruovali svůj hlavní sportovní areál.

Své dovednosti si po letech zábavy, zkvalitňování hřiště a formování sestav poprvé prověřili na začátku 50. let, kdy se oficiálně pustili do soutěže jako TJ Dynamo Nové Hradky. Soutěž byla vedena jako župní přebory a hrály v ní týmy spíše z Jindřichohradecka. Jedni z fotbalových průkopníků na Nových Hradech byli ku příkladu Bartejz Fr., bratři Buřičovi, Charvát Jar., Iška J., Jelínek J., bratři Jindrovi, Novák Jan, František a Jiří, Pečenka J., Sedlák K., Šlenc Fr., Weger A., nebo Šiller Fr. a další. (viz obrázková příloha č. 11)

¹⁵ soukromý archiv M. Fučíkové, Historie i současnost Tělovýchovné jednoty v Nových Hradech - zpracování

Pravé začátky kopané v Nových Hradech osvětluje ve své písemné vzpomínce Dr. Jan Hejlek: „V době, po skončení 2. světové války, kdy jsem fungoval jako předseda tehdejší Okresní péče o mládež, zamýšleli jsme se nad tím, jakým způsobem tráví mládež svůj volný čas. Dohodli jsme se na tom, že se pokusíme dát dohromady skupinu mladých chlapců, kterým koupíme sportovní dresy z prostředků instituce a shromáždíme je kolem kopané, neboť jsme poznali, že by o ní měli chlapci největší zájem ze všech sportů. Zájemců bylo dost. Původně jsme chtěli zřídit pro tento fotbalový dorost hřiště v zámecké zahradě v místech, kde kdysi stávala (a ještě i za nás) „rokoková vesnička“. Naši žádosti nebylo vyhověno, ale bylo nám doporučeno bývalé německé hřiště proti německé zahradě (dnešní fotbalové hřiště). Této naší žádosti bylo vyhověno předsedou MNV s. Handschurem, a tak jsme se brigádnicky pustili s chlapci do mírného rozšíření hřiště a jeho úpravy. Dřevěné branky nám věnovala lesní správa (ing. Štěpán). Koupili jsme ještě míče a začalo se hrát, samozřejmě přátelsky pod hlavičkou Okresní péče o mládež – Nové Hrady. V zimních měsících jsem s chlapci chodil na trénink do tělocvičny, kterou nám tehdy zdarma propůjčoval ředitel školy Ambrož. Toto byl tedy pravý začátek kopané v Nových Hradech. ...“¹⁶

Klub takovýchto rozměrů měl už od počátku nejen svého předsedu a výbor, ale potřeboval také organizačního pracovníka. Tuto funkci v počátcích nezastával nikdo jiný než-li samotný zakladatel obětavý Jan Hejlek. Ve funkci byl pro klub oporou tři roky, než se z města odstěhoval. Po něm nastoupil Jaroslav Láf st., který se zaujetím a oddaností pracoval až do roku 1958, kdy pak pokračoval jako samotný předseda oddílu. Skutečným a opravdovým organizačním pánem s velkým „P“ je bezesporu neúnavný Karel Chalupa, který tento post převzal v roce 1959 a předal jej až v sezóně 2005/2006.

V oddíle kopané se vystřídalí tito předsedové:

1947 – 1951 Mikolášek Václav

1952 – 1953 Fučík Josef

1954 – 1956 pánové Řezáč a Trnka PS

1957 – 1958 Fiala Bohuslav

1959 – 1968 Láf Jroslav

1970 – 1972 Mači Vladimír

1973 – 1975 Breier Karel

1976 – 1978 Tomášek Jan

¹⁶ RNDr. PhMr. Jan Hejlek, Historie i současnost tělovýchovné jednoty v Nových Hradech – zpracování. písemná vzpomínka, České Budějovice 4. 4. 1989

1979 – 1981 *Novák Jan ml.*

1982 – 1986 *Wagner Jan*

1987 - ? *Jelínek Jaroslav ml.*

Po revoluci v roce 1969 se fotbalový klub stále vyvíjel, rozmáhal a těšil se velké, lépe řečeno největší oblibě, z řad novohradské společnosti. Kromě své bohaté sportovní činnosti zaměřené na výcvik mládeže a dospělých se také ve velké míře věnoval péči o samotné hřiště a areál s ním spojený.

V letech 1969 - 1972 zrekonstruoval v rámci akce „Z“¹⁷ fotbalové škvárové hřiště, které jim na tomto místě slouží dodnes. Hřiště bylo zvětšeno z původních rozměrů 90 x 50 m na 105 x 70 m. Při této příležitosti probíhala i rekonstrukce kabin, kdy ze z zchátralých dřevěných šaten postavily zděné se sociálním zařízením. Fotbalisté si vytvořili opravdu malebné a příjemné zázemí, vždyť samotná stavba jim vzala cca 2 roky života. Zorganizovali proto důstojnou oslavu na počest nového sportovního hřiště. Na pozvání místních funkcionářů přijela pražská Sparta k přátelskému zápasu a show to byla nevídaná. Novohradský tým vytvořil exhibiční soupisku družstva. K prvnímu poločasu nastoupili staří páni. Leč dostali od Spartanských pořádný výprask, ostudu si neudělali – 11:0. Na druhý poločas měl připraveno čerstvé mužstvo. Ti ušetřili Spartě alespoň jeden gól a čtyři dostali. Celkový výsledek zápasu byl tedy 15:1, ale i dnes se na tuto vzácnou návštěvu vzpomíná v dobrém. V roce 1975 taktéž v rámci akce „Z“ byla postavena bytovka pro správce hřiště.

Převážnou většinu sezón působili novohradští fotbalisté v okresních přeborech. Od žáku po tým mužů. Byly zde ovšem i světlé chvíle, kdy se sešla kvalitní sestava, brankářem počínaje, trenérem konče a proboujela se do vyšší soutěže. První takovouto chvilkou byl rok 1979, kdy, jak Jihočeská pravda píše, postoupili v hodině dvanácté.

¹⁷ **Akce Z** nebo též **akce „Z“** byla v dobách komunistického režimu v Československu neplacená pracovní činnost obyvatel. Jednalo se o výpomoc v oblastech, kde státní či obecní správa tyto úkoly nezvládla (ať již z finančních důvodů nebo v důsledku špatného plánování). Oficiálně se jednalo o dobrovolnou, bezplatnou práci. Podle § 27 odst. 1 vládního nařízení 14/1959 znamenalo „Z“ *zvelebování*. K typickým činnostem v rámci akcí Z v padesátých a šedesátých letech 20. století patřil např. úklid sídlišť.

Později však akce Z začaly mimo původně zamýšlené občanské svépomoci zahrnovat i obsáhlejší akce. Jednalo se například o výstavbu a modernizaci bytů, stavbu kanalizace. Bylo tak postaveno mnoho prodejen smíšeného zboží v menších obcích i některé kulturní domy ve městech.

„Po celou minulou sezónu bojovali o prvenství v okresním přeboru Českobudějovicka fotbalisté Slavoj Hrdějovice a Sokola Boršov. V posledním kole oba rivalové doma prohráli a titul přeborníka a tím i postup do 1. B třídy ten třetí vzadu – tým TJ Nové Hradý! Postup tedy přišel doslova v hodině dvanácté, nepřišel však náhodou. Fotbalisté z Nových Hradů vždy patřili k nejlepším na okrese, v roce 1975 při řešení generačního problému sice spadli do III. Třídy, po roce už ale byli zase nahoře, konsolidovaní a s novým elánem – a přišel největší úspěch novohradského fotbalu, shodou okolností v roce oslav 700 let města Nových Hradů! Vedle I. Mužstva má oddíl také béčko, dorostence a žáky. Druhým rokem soutěží také o titul Vzorný oddíl II. Stupně, loni členové odpracovali 1050 brigádnických hodin, letos již 500 hodin, pravidelně se zúčastňují bezplatných odběrů krve, velmi dobře si vedou v soutěži slušnosti. Poslední zápas odehráli s Nemanicemi na vlastní půdě, se skórem 4:1. Tabulka prvních čtyř týmu se měla následovně 1. N. Hradý 36 b., 2. Hrdějovice 35 b., Boršov 33 b., 4. Čt. Dvory 31 b.“¹⁸ Za postupující tým hráli: vedoucí týmu Steinecker, trenér Wagner, Pupava, Z. Hřiňa, Steinecker ml., Šprtka, J. Hřiňa, P. Heidinger, Hadač, Birka, Silmbrod, Emr, Vicány, J. Jelínek, F. Herzog, Bartyzal, Bahno, Zachar a Otruba. V 1. B třídě působili dvě sezóny. K jejich smůle se zrovna ročníkem 1981 měnil systém v této kategorii, a proto po druhé sezóně spadli opět do krajského přeboru již z 8. místa.

Jako pohraniční město měly NH tu výhodu, že zde fungovalo spousta vojáku a pohraniční strážě, kteří se nemalým počtem členů angažovali do úspěchů ale i neúspěchů novohradského fotbalu. Roku 1987 se budovalo nové fotbalové hřiště se škvárovým povrchem na jižní straně od hřiště hlavního. Budováno bylo z důvodu rekonstrukce a zatravnění hlavního hřiště. Po roce stavění se celý manšaft přemístil se svými ligovými koly a tréninky na toto místo, tak mohla vypuknout již dlouho očekávaná rekonstrukce hřiště hlavního. Ta spočívala především ve výměně podloží, zkvalitnění povrchu, ale co bylo nejdůležitější a nejžádanější, zatravnění celého sportoviště. Výsledek na sebe nenechal dlouho čekat a již v srpnu 1989 shodou okolností na počest 40. výročí založení klubu proběhlo slavnostní otevření v celé parádě. Jak to bývá a sluší se, byly pozvány všechny důležité osoby z jihočeského fotbalového svazu, místní funkcionáři, sponzoři a diváci. Takto zmodernizované hřiště slouží fotbalistům dodnes bez sebevětších problémů.

¹⁸ Postup v hodině dvanácté, *Jihočeská pravda*, 1979, č. 204, roč. 19, str. 6

5. 3 Základní a rekreační tělesná výchova - ZRTV

*„Ta si prošla také všemi organizačními etapami vývoje. Od roku 1948 se její činnost nazývala „Všeobecná průprava“ a od roku 1956 „Základní tělesná výchova“ (ZTV). Po sjezdu ČSTV se sešli delegáti ZTV a 24. 3. 1957 zvolili první ústřední náčelnictvo ZTV. V období 1968/69 byl prosazen název „odbor Sokol“. Od roku 1974 používáme název ZRTV, která je zaměřena na všestranný tělesný rozvoj od nejútlejšího věku až po stáří“.*¹⁹

*„ Přestože byly vynalézány a přejímány jiné formy cvičení, zejména cvičení žen, v podstatě smysl a význam ZRTV zůstal vždy stejný, jako byl před léty a jaký vědecký promyslel a propracoval zakladatel prvního tělocvičného spolku Sokol Dr. Miroslav Tyrš.“*²⁰

Hlavním cílem v každém období vždy bylo v masovém měřítku rozvíjet u cvičenců základní tělesné a pohybové dovednosti (např. cvičení nářadové, prostné, pořadové či míčové hry). Vychovávat je ke kázni, kladnému vztahu k oddílu i ke svému okolí a také k samotné vlasti. Hlubší pointou této výchovy byla výchova morálních dovedností, jakými byly třeba smysl pro kolektivnost, obětavost či odvahu. V té době s kladným vztahem k socialistickému zřízení.

Odbor ZRTV na Nových Hradech si prošel všemi etapami vývoje bez přerušení aktivity. Po sjednocení tělovýchovy na Nových Hradech vedla oddíl Sokola Vlasta Kalátová, poté jí vystřídala Anna Lošková. S muži cvičil František Bartejz. V období 1955/56 se do vedení odboru ZTV dostávají jako náčelník a náčelnice manželé Fučíkovi. Milena Fučíková byla ve vedení ZTV (ZRTV) až do r. 1977, od roku 1977 do 1984 tuto funkci zastávala Ivana Hokrová, poté jedno období Eva Deberová a od roku 1985 až po přechod ZRTV na ASPV (asociace sportu pro všechny) v letech 1999 Marcel Vondra.

Za dobu působení této organizace bylo postupně zaváděno cvičení všech věkových kategorií, které byly rozděleny do jednotlivých oddílů. Bylo jich 6 – 10, podle období, návštěvnosti a možnostem. Cvičily skupiny jako rodiče s dětmi, nejmladší předškolní žactvo, mladší žáci, mladší žákyně, starší žáci, starší žákyně, dorostenky, muži a ženy. Odbor takovýchto rozměrů potřeboval velkou řadu cvičitelů především

¹⁹ soukromý archiv M. Fučíkové, Historie i současnost Tělovýchovné jednoty v Nových Hradech – zpracování

²⁰ soukromý archiv M. Fučíkové, Historie i současnost Tělovýchovné jednoty v Nových Hradech – zpracování

pak těch kvalifikovaných, které ne vždy dokázal sehnat. Všech cvičitelů od roku 1948 až 1988 bylo 87. (viz textová příloha č. 2)

„ Odbor plnil po celou dobu nejen úkol zdravotní a výcvikový, ale i výchovný. Od roku 1974 formuluje tyto úkoly do závazku pro získání titulu „Vzorný odbor ZRTV“. Získal již titul III., II. a I. stupně, dále bronzovou a stříbrnou plaketu. V současné době soutěží o plaketu zlatou. Úkoly, závazky a cíle odboru jsou vodítkem pro pravidelnou činnost výcvikovou a výchovnou, která je prováděna pravidelně po celý školní rok v tělocvičně základní školy. V poslední době půjčuje oddílů žen a oddílů mužů svou tělocvičnu Střední zemědělská škola.“ ²¹(viz obrázková příloha č. 17)

Největšího rozmachu dosáhl odbor ZTV v období 1957 až 1972, kdy měl kromě žen a mužů až 150 členů cvičícího žactva a dorostu dohromady ve všech oddílech. Na konci 70. let přibyl velice žádaný oddíl „rodiče s dětmi“.

Tento oddíl financovalo TJ ze svého rozpočtu. Výdaje ZRTV nebyly v té době nikterak velké, a tak stačilo pár tisíc korun k celoročnímu fungování. Právě to dělalo tento sport oblíbeným, žádaným a nenáročným. Závodů se již od samotného prvopočátku zúčastňovali gymnasté a také mladí hoši a dívky, kteří objížděli lehkootletické závody. Chlapi se začali zabývat dokonce sálovou kopanou, při které roku 1989 slavili úspěch a to dokonce takový, že vyhráli krajskou soutěž. Poté se zúčastnili celorepublikového klání v Havířově v červnu 1989, kde ovšem proti profesionálním borců nedokázali na podobnou metu opět dosáhnout. Snad s jednou remízou odjížděli z Havířova jako pátí.

Od roku 1970 ZRTV pravidelně pořádá k mezinárodnímu dni dětí závody v lehké atletice většinou na hřišti v Sokolím hnízdě, které k tomu bylo nejvhodnější. Nejlepší žákovská družstva byla vždy vyslána do okresních kol v Č. Budějovicích, odkud si přivážela, jak družstva tak jednotlivci, významná umístění.

V období 1967 – 1976 měl odbor ZRTV i oddíl odbíjené. Zde jej hrávaly ženy, které cvičily 2x týdně a kromě základního cvičení se věnovaly i této hře. Pravidelně se zúčastňovaly tradičních okresních turnajů v odbíjené pořádané ZRTV v Č. Budějovicích. Za účasti kolem 6. družstev si nevedly špatně. Zde jsou výsledky: 1967 – 4. místo, 1968 – 1. místo, 1970 – 2. místo, 1971 – 3. místo, 1973 – 3. místo, 1974 – 2. místo, 1975 – 3. místo.

²¹ Historie i současnost Tělovýchovné jednoty v Nových Hradech – zpracování M. Fučíková 1989

Spartakiády

Nebyly to jenom jednorázové akce, kterými se zabývali mimo svojí hlavní náplň. V pozdějších letech přibyla kromě spartakiády i velká příprava na tuto akci. Právě jednou za pět let se místní cvičenci účastnili nácviku prostných cvičení na místních, okresních i krajských vystoupení s vyvrcholením na celostátních spartakiádách v Praze na Strahově (viz *obrázková příloha č. 12, 14*). Největší účast byla v mužských kategoriích. Do přípravy mužů se nejvíce angažoval Josef Doubek. Byl to právě on, kdo se popral s názvoslovím obsaženým v instruktážních knihách pro nacvičení sestav. S ženami pracovala J. Fučíková, později paní Hokrová. S dětmi měl trpělivost učitel tělesné výchovy V. Hokr nebo M. Vondra. Vesměs každý oddíl trénoval dvakrát do týdne. Mužská spolupráce probíhala i s pány z Lišova. Zde je pan Doubek taktéž připravoval pro nadcházející cvičení jak oblastní, okresní, tak hlavní v Praze a některé sestavy nacvičili společně – Novohradští plus Lišovští. (viz *obrázková příloha č. 13*)

Okresní vedoucí skladeb jezdili po školách, zjišťovali úroveň nácviků a poté prováděli prověrky na okresních vystoupeních. Na tyto prověrky jezdili cvičenci do Trhových Svinů a na okresní kola pak do Českých Budějovic. Na konečnou spartakiádu do Prahy jeli ti, kteří byli vybráni, ale také ti kteří si to zaplatili. Na Hradech byla podpora z městského výboru velká. Účast zde byla brána velice prestižně, hlavně pak kvůli zdárné reprezentaci města, a proto toho bylo náležitě využíváno. Výbor vkládal do vystupujících velké úsilí, finance ale i naděje. V pětasedmdesátém odjelo do Prahy s V. Hokrem 10 dívek, kluků byl obdobný počet. Mužů bylo ještě více. Nejsilněji obsazeným ročníkem z řad novohradských zájemců byla 3. spartakiáda v roce 1980.

Ve spartakiádním mezidobí odbor pořádal tělovýchovné akademie, kde se představilo žactvo, dorost i dospělí v ukázkách cvičení, pódiových skladeb s hudebním doprovodem a kulturními vložkami. Účinkovalo až na 120 novohradských cvičících. (viz *obrázková příloha č. 15, 16*)

Přehled spartakiád a tělovýchovných vystoupení, kterých se cvičenci TJ Nové Hradce zúčastnili jsou uvedeny v *textová příloha č. 3*.

5. 4 Oddíl kuželek

Počátky založení kuželkářského oddílu na Nových Hradech můžeme datovat do roku 1959, kdy se sešlo několik nadšenců s nápadem založení tohoto sportu v jejich městě. Cesta k oficiálnímu založení však nebyla tak jednoduchá. MVDr. Fučík Jaroslav a Dr. Schlachta Karel jako zakladatelé přednesli tělovýchovné jednotě návrh na výstavbu kuželny, aby byla vůbec možnost tento sport provozovat. Návrh byl přijat a odsouhlasen výborem TJ. Bez finančních prostředků, ale s velkým elánem zakládajících členů mohlo velké dílo začít.

„Začali jsme kopat, po polích státního statku jsme sbírali kameny do základů. Z bouraček v Jedlici jsme získali krovy, tašky a latě, které jsme dovezli na staveniště. Bylo zakoupeno vápno, cement a začala výstavba základů, která trvala do konce roku 1959. Zažádali jsme MěNV a výstavba byla zařazena do akce „Z“ a byla dotována národním výborem. Stavba byla dokončena v roce 1962, před Vánoci. V září 1963 jsme podali přihlášku do soutěže a od té doby se hrají na Nových Hradech kuželky. V soutěži jsme získali vzorný oddíl III., II., a nakonec I. stupně a pak také bronzovou, stříbrnou a zlatou plaketu UV – ČSTV. Na brigádách kuželny se podílelo celkem 36 nadšenců a 10 vojáků z pohraniční stráže.“²²

Zpočátku se hrály zábavné kuželkářské hry. Popularita tohoto sportu stoupala, členstvo a úroveň samotné hry bylo stále větší a lepší, a tak se vrhli do soutěžení. Vytvořili nejprve dvě šestičlenná družstva mužů:

1. družstvo: Řezáč F., Novák V., Weger A., Machutka J., Jindra V., Švec J., Bendl K.
2. družstvo: Petřík F., Fučík J., Vochozka B., Novák J., Soubusta V., Kroupa F., Havel J., Janáček J., Kříž L.

V roce 1972 přibýlo družstvo žen a mladí dorostenci přišli na řadu na začátku 80. let. Někteří jednotlivci časem dosáhli vynikajících výsledků tak, že soutěžili nejen v kraji, ale i v přeborech ČSR a ČSSR. V minulosti pořádali každoroční turnaj nesoucí název „Memoriál Dr. Schlachty“, kterého se pravidelně zúčastňovalo na 10 družstev z celého kraje. (viz textová příloha č. 4)

Předsedové kuželkářského oddílu byli následující: Prvním se stal MVDr. Josef Fučík, poté František Petřík, pak Bohuslav Fiala a po něm nastoupil opět František

²² soukromý archiv S. Sladkého

Petřík. Předposledním předsedou byl Jiří Erich a již přes 20 let tuto funkci vykonává Stanislav Sladký. Hlavním organizátorem a jednatelem oddílu je od jeho počátku Josef Machutka.

Každá doba vyžaduje své, tak i kuželna se dočkala své modernizace. Po dosavadním ručním stavění kuželek a vracením bezmála tříkilových koulí, které si obstarávali při trénincích hráči sami a při zápasech podpláceli mladý kluky pětikorunou, byly v roce 1976 nainstalovány automatické stavěče a světelné ukazatele stojících kuželek. Vše bylo ovládáno z centrální desky u stolu zapisovatelů. Původní 20 metrů dlouhé dráhy byly oproštěny od nevyhovujícího asfaltu a nahrazeny saduritem, který má trvanlivější vlastnosti.

„ Kuželkáři měli až od roku 1976 kuželnu v socialistické péči. Vždy dva hráči podle rozvrhu prováděli celý týden úklid kuželny: vytření všech prostor, zejména hracích plánů před každým tréninkem a kromě toho museli před zápasem napastovat plány a vyleštit, omýt koule a připravit vše ostatní. V současné době se o úklid stará placená uklízečka“²³

5.5 Nohejbal

Na počátku 70. let 20. století se pana Pavla Šebeli zmocnila touha oddat se některému sportovnímu odvětví více než rekreačně. Hrával volejbal a všechny jiné sporty, které se na Hradech jen tak hrávaly, ale touha po měření sil s ostatními na řádné úrovni zvítězila nad obyčejným relaxačním „plácáním“ s přáteli. Se svým podobně založeným kamarádem Stanislavem Vlčkem se rozhodli pro nohejbal. Přístup do tělocvičny měli vždy automaticky zajištěn, jelikož pan Vlček byl školníkem místní základní školy. V počátku chlapi neměli žádnou potuchu o pravidlech, ale bavilo je to a po pár týdnech tréninku se domnívali, že jim to i jde.

Již po půlročním trénování se rozhodli změřit si síly i s ostatními oddíly. Zašli proto za vedením tělovýchovné jednoty, zda by mohli založit oddíl nohejbalu oficiálně pod jejich vedení. Sdružení TJ nemělo námitek, ba naopak nové sportovní odvětví uvítalo. Oficiálně papírově i finančně je v roce 1974 zastřešili, a tak Šebela a Vlček mohli začít hrát soutěž a ověřit si, jak na tom jsou. Jak sám P. Šebela vzpomíná na

²³ soukromý archiv M. Fučíkové, Historie i současnost Tělovýchovné jednoty v Nových Hradech - zpracování

jejich první zápolení: „První sezónu jsme odehráli na volejbalovém antukovém hřišti v zámeckém parku. Volejbal tehdy upadal, a tak bylo třeba kurty trochu zkulturnit, což pro nás nebyl problém, jelikož jsme pro to byli zapálení. Poupravili jsme travní plochu kolem hřiště, pak i samotný povrch kurtů, nalajnovali čáry, natáhli síť a bylo připraveno. Náš první soupeř byl tým z Českých Budějovic. Ti byli po příjezdu trochu udiveni jak fotbalovým míčem, který jsme si na ně připravili s domněním, že se s ním hraje, tak celým pojetím hry. Byla to spíše taková škola, vysvětlili nám jisté drobnosti, které nám v té době unikali. Stručně řečeno, vyškolili nás jak po teoretické tak i po té praktické stránce“. V obdobném duchu probíhala klání po zbytek sezóny. V dalších letech už byli regulárními soupeři.

Novohradští nohejbalisté zažili rychlý rozkvět po výkonnostní stránce a velký v podobě členstva. Postupně se k nim přidávali kamarádi a ostatní Hradečtí, které tato hra zaujala. Tak např. Polašík, Derma, Starý, Janoušek, Štangel, Stárek nebo třeba Návara, který s panem Šebelou hraje dodnes. Netrvalo dlouho a dosáhli až na druhé místo v soutěži (1978). Za celá léta působení měli snad každým rokem jistý problém. Vzpomínají na ně s úsměvem, protože se jim vždy hrdě postavili a tím je vyřešili. Problém spočíval v tom, že zapálení a obětaví do hry, hlavně do té soutěžní, byli vždy jen tři. Čtvrtý vyvolený, ať to byl kdokoliv, míval prostě občas jisté rodinné problémy.

Hrávali krajský přebor dvojic. Po čase se ovšem systém, kde bylo třeba alespoň čtyř hráčů, změnil. Družstvo A jednoho týmu hrálo proti družstvu A týmu druhého, B proti B, A proti B, B proti A a jeden zápas volně zvolených trojic.

Jejich tréninky, které nebyly vedeny zrovna moderními metodickými postupy, nebo téměř žádnými postupy, probíhaly spíše hrou. Nohejbalem se bavili od začátku a baví se jím dodnes. Také snad proto hrají takovou soutěž jako hrají. Není to však tím, že by neměli na víc, ale nechtějí do vyšší soutěže, která vyžaduje rozhodně jiný přístup. Soutěž se hraje o víkendech. Krajská liga má v podmínkách jak žákovský tak dorostenecký tým, což je obtížný úkol pro tak malé město, kde se má největší oblibě kopaná, která samozřejmě pobírá největší počet dětí. Někteří z hráčů mají již svá léta brzdící dravost po vítězství a zviditelnění se a museli by změnit svůj vztah od rekreačního zábavného zahraní si až pomalu k profesionální úrovni. Navíc nejsou jediným týmem v českobudějovickém okrese, který zaujímá obdobný postoj. Stručně řečeno, na trénink si jdou zahrát, popovídat a setkat se s přáteli.

Začali na dvou trénincích týdně, ale doba si bere své oběti a času ubývá, proto nyní trénují jedenkrát týdně. Zmiňoval jsem již, že trénovat začali v tělocvičně místní

základní školy. Jak už je typickým novohradským problémem, rozměry tělocvičny byly nedostačující, a tak se na jeden čas uchýlili i do stropnické školní tělocvičny. Trénovali zde hlavně přes zimu. Místa ligových utkání se taktéž měnila podle dostupných podmínek. Těmito nevynucenými tahy pěkně mátlí své soupeře. Svou činnost začali na antukovém hřišti v zámecké parku, poté hráli 3 sezóny na asfaltovém hřišti vedle hřiště fotbalového. To si pochvalovali. Vlastnilo malou tribunku, počítadlo apod. Při třetí sezóně se ovšem nakupily stížnosti kvůli povrchu a bezpečnosti na něm, a proto museli hledat další alternativu. Vrátili se zpět na antukové hřiště a jednu sezónu odkroutili i na hřišti v Sokolím hnízdě. Jejich spásou, kterou využívají do dnes, bylo vytvoření tartanového hřiště v objektu základní školy. Zrodil se zde prostor pro streetbalové zápasy, jedno volejbalové hřiště a rozběhová dráha s doskočištěm. Definitivní problém tkvící spíše v počasí za ně vyřešilo město spolu s tělovýchovnou jednotou, když v roce 2003 postavili novou víceúčelovou tělocvičnou.

Od počátku hrávali okresní přebor mužů a ten hrají po celá ta léta až do dnes. Okresních soutěží se zúčastňuje zhruba 10 – 14 oddílů a naši borci se pravidelně umisťují, bez pár výjimečných sezón, na 4.- 8. místě, což považují za přijatelný úspěch ve srovnání zábavy s námahou. Ku příkladu v sezóně 2007/2008 se umístili na druhé příčce v okrese A. Momentálně hrají v sestavě otec a syn Šebelovi, Bazal, Petr, Návara plus Cepák a Kubalák do trojky. Hrají se 2 skupiny okresů A a B, poté je krajská úroveň, 2. a 1. liga. Letos skončili na 4. bramborovém místě. Hraje se na jaře a na podzim. *(viz obrázková příloha č. 18)*

Když ve stručnosti charakterizují nohejbalové okresní přebory, hlavním rozdílem od vyšších soutěží je to, že se hraje na tři dopady míče, zatímco ve vyšších soutěžích pouze na dva.

5. 6 Sportovní gymnastika

Roku 1973 tu byl oficiálně založen oddíl sportovní gymnastiky, jehož vedoucím se stal Antonín Kubalák. Ten začínal kdysi jako žák, na průmyslové škole trénoval v RH a po vojně se vrátil zpět do Nových Hradů. Dva roky cvičil neoficiálně žáky, pak získal kvalifikaci II. třídy a založil oddíl. O rok později po založení mu začal jezdit pomáhat trénovat Rudolf Rusňák z Jílovic a jejich systematická práce začala nést ovoce.

Novohradský oddíl navštěvovali od samého počátku pohybově velice nadaní žáci. Tak například k úspěchu jedné mladé slečny Věry Hackerové, kterou po dvou letech tréninku předali trenéři z novohradského oddílu do TSM v Č. Budějovicích mezi svěřenkyně Petra Kouby. Na první soutěži v Sezimově Ústí absolvovali závodníci krajský přebor. Kubáň zde skončil pátý a Děkan šestý. Roku 1975 vyhrál Kubáň přebor okresu a Pomije skončil třetí. Rok na to byl v celokrajském závodě Doubek druhý a Bago čtvrtý. Po odstěhování Antonína Kubaláka v roce 1981 zůstal R. Rusiňák na výcvik mladých svěřenců i na svojí vlastní přípravu k závodům sám. (viz *obrázková příloha č. 20, textová příloha č. 5*). Zařadili se do odboru ZRTV jako kroužek sportovní gymnastiky a pokračovali směle dál. S žáky cvičil 3- 4x týdně v obou tělocvičnách základní školy. Nikdy neměli ideální podmínky ani nejlepší nářadí. Měli však velkou podporu místních orgánů. Tj. školy i OV ČSTV. Ale hlavně jim nechyběla chuť pro cvičení a vůle nesoucí zasloužené úspěchy, kterou jim dodával neunavitelný Rusiňák.

*„Sportovní gymnasté kromě soutěžení také svými akrobatickými i nářad'ovými výkony obohatali programy místních a okrskových spartakiádních vystoupení nebo tělovýchovných akademií, pořádaných odborem základní tělesné výchovy.“*²⁴

Rudolf Rusiňák

Narodil se 1. listopadu 1939 ve Světví u NH. Jako dítě nebyl žádným silákem. V dětství překonal onemocnění kloubovým revmatismem, ke kterému přišel zase jen při sportu. Překonal i zákaz tělocviku. Vyučil se frézařem a nástrojářem a již několik desítek let pracoval v dílnách ČSD v Českých Velenicích. V roce 1957 našel na půdě starou „Sokolskou soustavu o nácviku gymnastických prvků“. V práci s kamarády udělali na soustruhu hrazdovou žerď a Rusiňák si ji postavil na zahradě svého baráčku. Kruhy pověsil mezi stromy a začal tak svůj sportovní život. Než nastoupil na vojenskou službu, ovládal už celou řadu cviků. Doufal, že narukuje do některé sportovní oddílu, leč ouha! Do Kamenolomu. Zapomněl, dobrý ten hoch, v jakém režimu žije, ale ten naopak nezapomněl na jeho činnost v Sokole. Cvičit samozřejmě nebylo kde, tak si kruhy pověsil v opuštěné pile a hrazdu našťestí našel na posádce. Po vojně začal opět cvičit sám doma a dvakrát týdně dojížděl do Českých Budějovic do armádní „Rudé hvězdy“, kde byl dobrý trenér Karel Hynek, jak rád vzpomíná. Na nějakou dobu byl

²⁴ Novohradský zpravodaj 6/99 – něco z historie novohradské tělovýchovy, M. Fučíková, str. 12- 13

přitáhnut i k atletice, kde skákal o tyči a splnil si tak III. výkonnostní třídu. Beztak se vrátil ke gymnastice a jeho první krajské závody byly ve II. výkonnostní třídě v roce 1963. (viz obrázková příloha č. 19) Obsadil na nich 3. místo, když kruhy vyhrál s 9. 70 bodů a hrazdu s 9. 50. Již v následujícím roce si splnil I. třídu na mistrovství ČSR v Ostravě, bylo mu tehdy 25 let. V šedesátém pátém v krajském přeboru I. VT obsadil 4. místo mezi 12 dvanácti závodníky. Poté byl dvakrát třetí v letech 1966 a 1967 v Halle. 1968 získal 4. místo, 1968 s Partizanem Sarajevo přes zranění ramene 6.místo. 1969 v Sarajevu 6.místo z 12. V době normalizace začala gymnastika na jihu Čech upadat a tak závodil za I. ligu v oddíle Olympia Děčín, což bylo podle jeho slov výborné mužstvo s mistrem ČSSR Ladislavem Nehasilem i jeho bratrem Vratislavem. Bylo to také v době, kdy se vrhl do trénování mládeže na Nových Hradech. Za svůj největší úspěch však považuje Mistrovství ČSFR v Praze 22. 11. 1975, kde obsadil ve víceboji třinácté místo. Poté 3. místo na hrazdě ve finále mistrovství ČSFR 1975 I. VT. K velké radosti tuto soutěž vyhrál jeho svěřenec, kterého 7 let trénoval. Největším zadostiučiněním však byly úspěchy jeho svěřenců. V roce 1979 získala TJ Nové Hradce titul „Přeborník mladšího dorostu České republiky“.

„Byla energetická krize, v tělocvičně se netopilo, svítili jsme si svíčkami a přesto jsme s klukama cvičili J. Korger, G. Bago, P. Polák“ jak sám se zaujetím vypráví. Trénoval i svého syna Davida, který pod jeho vedením vyhrál třikrát Krajský přebor a dvakrát byl na Mistrovství ČSR s družstvem Jihočeského kraje.

6. Období 1989 – 2008

Po roce 1989 po sametové revoluci se rozkvět sportu na Nových Hradech výrazně zvýšil. Některá odvětví ztratila na oblibě, naopak některým se daří více. Příchod nových lidí do města je převážně konstruktivní a nejen jejich aktivitou jsou Nové Hrady přeci jenom ve světě známější. Nejvýraznějšími událostmi této doby je bezpochyby znovuzrození zakázané jednoty Sokol, která byla první v tomto městě a která začala pracovat s lidmi po stránce pohybové. Dále pak krátké, ale šikovné působení novohradských tenistů nebo basketbalistů, anebo vznik oddílu karate, který reprezentuje město na republikových i mezinárodních soutěžích. Rozhodně je třeba zmínit odbor ASPV, který se rokem 2000 a převzetím vedení pod M. Dorotovičovou stal nejrozšířenějším co do počtu cvičenců, oddílů i jejich činností. V neposlední řadě i účinkování seniorského gymnasty Rudolfa Rusiňáka, který za svá léta působení na Nových Hradech vychoval spoustu kvalitních sportovců, ale stal se především vzorem a ikonou pro všechny ty, pro které sport v životě něco znamená. (*viz obrázková příloha č. 21*)

6. 1 Fotbal

V roce 1991 čelí novohradská kopaná problému s nedostatkem financí stejně tak jako samotná TJ. Útěchou byl alespoň fakt, že opravila autobus a mohla se opět dopravovat na zápasy bez složitého řešení náhradní dopravy, jakým bylo použití vlastních vozů. Již dlouhá léta klub fungoval se čtyřmi hlavními oddíly. Prvním z nich byl oddíl přípravy, který má každým rokem kolektiv cca 25 malých hráčů. Tento počet poukazuje na to, že o fotbal je stále velký zájem i v dobách, kdy nemá nejlepší podmínky pro rozvoj. Druhým oddílem je družstvo starších žáků. Tato generace je vždy nejsilněji obsazená, jelikož 12 – 15 let je věkem, kdy mládež dává sportu nejvíce, obzvláště v malých městech, než se hráči rozutečou do středních škol. Jejich aktivita a vytiženost se projevuje i doplňováním některých chybějících postů v dorosteneckém týmu, který naopak své zastoupení tak velké nemá. Výkonnost družstva mužů je proměnlivá, jelikož problém spočívá především v docházce. Právě proto se již několik

let snaží proboujet do vyšší soutěže, ale přes všechny snahy se jim stále nedařilo a nedaří.

V letech 1993 – 1995 si fotbalisté dále vylepšovali svůj areál. Byt po správci hřiště byl předělán na ubytovnu pro veřejnost. Kvůli divákům se rozšířilo občerstvení v prostorách ubytovny. (viz *obrázková příloha č. 22*) Tento tah se v jisté míře vyplatil, poněvadž příjemnější zázemí zlávalo více fanoušků na hřiště. Post předsedy oddílu zajišťoval F. Krenner a posledních pár let byl ve vedení pan Hriňa (Bača). Již přes 15 let je správcem hřiště J. Jelínek a funkci tajemníka po letitém pracovníkovi Chalupovi, převzal v roce 2006 P. Vohoska.

Novohradská kopaná odchovala i řadu šikovných fotbalistů, jejichž kroky směřovali do českobudějovického Dynama. Byli jimi na příklad Miroslav Jirkal, který přecházel ve svých 18- ti letech, H. Hriňa ml, P. a M. Silmbrodovi nebo R. Janoušek. Do klubu SKP České Budějovice přešel C. Strouha. I rozhodčích zde vyrostla pěkná řádka, pískali především okresní přebory- Tomášek, Lejsek, Jelínek, Tabáček nebo Bartizal. Doposud nejstarší žijící rozhodčí Cibranský se zúčastnil i krajských nebo divizních soutěží. Na rok 2009 se připravují velké oslavy na počest 60. výročí založení fotbalového klubu.

6. 2 Obnovení Sokola – oddíl kuželek

Oddíl družstvo mužů A se poprvé ve své historii za časů revoluce dopravoval až do II. národní ligy. Další 3 družstva tohoto oddílu hrála krajskou soutěž a 1 tým byl v okresním přeboru. Ovšem z vedení TJ nebyla jejich činnost vyloženě finančně ani morálně podporovaná. Je samozřejmostí, že soutěž na takovéto úrovni nelze hrát bez finanční podpory, a proto začalo docházet k neshodám mezi oddílem a TJ a nakonec došlo k odloučení. Vedení kuželkářského oddílu hledalo a našlo podporu v jiné asociaci a to v Sokolu. Kromě pár výjimek (pod hlavičkou TJ bylo aktivních 66 kuželkářů, pod Sokol jich přešlo 63) členové oddílu přešli pod vedení Sokola. 1.1.1992 tak byl založen TJ Sokol Nové Hradce. Přes všechny útrapy proběhla řádná registrace (z ČSTV na Sokol) v Praze až 11.5.1992.

Tak byl roku 1992 díky oddílu kuželkářů opět obnoven Sokol na Nových Hradech. Jak se dnes ukazuje, volba to byla správná jak pro kuželkáře, tak pro uklidnění

vztahů mezi vedením a jednotlivými oddíly. Dále také pro rozmach, zviditelnění a nezapomnění na Sokol jako organizaci takovou, především v příhraničním městě. Zároveň se vytvořila i zdravá konkurence mezi těmito dvěma oddíly.

Starostou se stal pan Sladký, který vedl kuželky již dlouhá léta předtím a vede je dodnes. Místostarostou byl zvolen pan Weger, jednatel Libor Tomášek, pokladník Balabán (momentálně jej dělá pan Kříha), náčelník Kovář, náčelnice Rebanová, vzdělavatel Albrechtová – toť celý zakládající výbor. Otázkou se stala ještě jejich domovská kuželna. Již pod záštitou Sokola žádali kuželkáři o darování kuželny, která byla v majetku obce a využívána TJ Nové Hradky. Žádosti bylo vyhověno jen zčásti. Další tréninky probíhaly i nadále v kuželně na Nových Hradech avšak s tím rozdílem, že byla kuželna pouze pronajata a bylo nutné platit nájemné.

Ačkoliv i nadále docházelo ke sporům a taškařicím o finance, pronájem a dotace, bylo to vždy vyřešeno ku prospěchu sportu a hraní kuželek. Peníze pro činnost získávali kuželkáři z vedlejších aktivit, jakými byly např. vánoční turnaje v koulení, velikonoční turnaje v koulení pro veřejnost, mezipodnikové turnaje či memoriál Josefa Machutky, který byl také jeden ze zakladatelů a strůjců kuželek na Nových Hradech. (viz *obrázková příloha č. 23, 24*) Dále také turnaje v bulce nebo mariáši, na které se postupem času začali sjíždět milovníci těchto karetních her z celého okresu.

Po revoluci trénovalo žactvo jedenkrát týdně, mužstvo i dvakrát. Ženy se tu také držely, později však začaly spolupracovat s českovelenickým oddílem, kde vytvořily silnou sestavu. Pro naši smůlu pod hlavičkou Velenic, která vlastnila čtyřdráhu a měla celkově lepší podmínky.

V posledních letech je prostor kuželny řádně vytížen. Dvakrát týdně, a to v pondělí a ve čtvrtek, sem dochází školní družina s pohyblivým počtem žáků kolem 20, v úterý chodí oddíl mužů, středa je v dorosteneckém duchu, ve čtvrtek se konají tzv. „mistráky“ = soutěžní kola mužů divize B, v pátek je opět mistrák, tentokrát mužů divize A. V sobotu trénuje opět dorost a v neděli jsou soutěžní kola v dorostu.

V dnešní době má kuželkářský oddíl kolem 60 členů. V roce 1996 došlo k rekonstrukci a zmodernizování stávající kuželny. Byly zakoupeny nové elektronické přístroje a místnost pro diváky byla zkomfortněna pro větší pohodlí. (viz *obrázková příloha č. 26*) Roční výdaje spojené hlavně s provozem kuželny, které částečně pomáhá hradit město, dosahují až na 160 000 Kč. Oddíl má v současnosti dorost, který hraje Českobudějovicko- Krumlovský meziokresní přebor, dorost B, který se účastní té samé soutěže a dále také muže, kteří hrají Divizi.

Před revolucí na N. Hradech hrávali především tito hráči – Sladký, Ryban, Cigánek, Štark a posily z Velenic Benda, Navrka a Sysel. Právě tito hráči se udrželi celých devět let ve 3. lize, sestava se pochopitelně obměňovala, ale i tak se drželi kvalitně. Hned v prvním ročníku, kdy do ligy vstoupili, se na konci sezóny pohybovali 2 body pod vstupní branou do druhé ligy, skvělé! Poté, co se do trénování děvčat vrhl pan Sladký, začaly přicházet pěkné úspěchy i z jejich řad. Trénoval sestry Brychtovy, Štarkovou, Kamišovou, které se mimo jiné staly mistryně České republiky. Další úspěchy získaly na Mistrovství Čech a Moravy ve Vrchlabí v roce 1990 a to 4.místo. Z Mistrovství Čech a Moravy byly přivezeny i jiné úspěchy. V roce 1991 v Náchodě 3.místo v sestavě sester Sladkých, Kubátové a Cibranské. 1992 v Jirkově 6.místo v té samé sestavě. Rok 1998 v Blansku u Brna dorostenka Sladká S. Získala 11. místo a Bednářová M. 14. místo na MČR v jednotlivcích. Největším úspěchem ze současnosti je rok 2008, který byl úspěšný pro Jirku Jelínka. (viz obrázková příloha č. 25) Ten vyhrál okresní soutěž, poté kraj a na MČR s výkonem 407 se v žácích umístil na 11.místě.

6. 3 Tenis

Počátky novohradského tenisu jsou spojené spíše s rekreační hrou. Registrování byli dlouhá léta pod asociací ZRTV, z které odešli rokem 1992. Nebyl na ně brán takový zřetel, ale hlavně zde nebyli ti praví ochotníci, kteří by mu byli více či méně oddáni. Nejspíš proto odtud žádná tenisová hvězda nepochází.

Prvním, kdo tento fakt posunul o krok dál byl Michal Jarolímek st., který hned po svém příchodu na Nové Hrady dal dohromady příznivce tenisu. On sám přešel z volejbalu, který za mlada hrával ještě za Škodovku České Budějovice, na tenis, který ho oslnil a je jeho příznivcem stále. Právě proto byl přesvědčen, že tenis zaujme i zdejší lid a děti. Daleko od pravdy nebyl. Jakmile si Novohradští všimli ruchu kolem kurtů, začali se zastavovat, sledovat, vyptávat a dopadlo to tak, že byl uspořádán oficiální nábor nových členů, který se vydařil. Hnedka mu přišlo pár šikovných dětí v letech mladších a starších žáků. To vše bylo pro Michala pohnutkou, aby oddíl zastřešil pod fungující organizací. A tak zašel za vedením tělovýchovné jednoty s návrhem zaregistrovat zde tenisový oddíl, který chce vychovávat mladé tenisty a tenistky, zúčastňovat se soutěží a reprezentovat město. Návrh byl vedením automaticky přijat, jelikož sympatizoval s

jejich myšlenkou o rozvoj sportu na Nových Hradech ať je jakýkoliv. Dílo se zdařilo. TJ si je vzalo do své péče a mohla začít řádná výuka mladých tenistů.

Ze své práce měl Michal radost. Kdo by také neměl, když vidí jak hra svěřence baví. Hned roku 1989 přihlásil dítka do okresních přeborů. Novohradští byli rovněž potěšeni z faktu, že z upadajícího sportovního odvětví zase něco bude. Trénovali, hráli, a pak přišel rok 1990, kdy zakladatel Michal narukoval na dvouletou službu státu. Oddíl se ale nerozpadl, o jeho fungování se po dobu jeho absence postarali již trochu vyškolení starší hráči a také pár místních rekreačních hráčů. Byli to hlavně P. Heidinger, Strouhal, M. Šulc, O. Klíma, kluci Hriňové nebo Šebela P. ml.

Po návratu z vojny chytil oddíl druhý dech. Měl 24 členů, z toho 6 dospělých, 2 dorostence a 16 žáků. Post předsedy oddílu zastával J. Šulc a jednatele pak M. Jarolímek. V sezóně se žáci v soutěžích družstev umístili na předních příčkách.. Na pořadu svého působení měli i oblastní turnaje pro registrované hráče pod tenisovou asociací. Turnaj byl vždy dvoudenní, byl pro všechny věkové kategorie a v hodnocení splňoval nejčastěji 4. stupeň úrovně. Pro orientaci, Mistrovství České republiky bylo ohodnoceno číslem 13. (tento žebříček se skládá hlavně z hráčů, kteří se turnaje zúčastní a tím jej ohodnocují. Právě z takovýchto turnajů se sestavuje žebříček hráčů pro soutěž, v podstatě jako v obdobných sportech).

Tenisové prostory v domácím prostředí byly postaveny již za Buquoye. Po čase bylo ovšem potřeba přizpůsobit druhý kurt, jelikož nebyl v příliš dobrém stavu a sloužil spíše pro volejbalisty, turisty a jejich různorodé míčové hry a pro další sportovce. Roku 1994 tak tenisté učinili. Sestavili si zde dřevěnou boudu určenou pro tenisové náčiní. Později přišla na řadu schrána na antuku. Ke kurtům se zavedla voda a celý malý areál se takto velebil. Starali se o něj samotní hráči, využití byli také žáci střední zemědělské školy, kde byl M. Jarolímek zaměstnán (hrabání listí, úklid sněhu apod.) (*viz obrázková příloha č. 42*)

Trénovali 2x do týdne. Výhodou bylo, že kurty byli především jejich a že je vesměs nikdo jiný nenavštěvoval, a tak sem ti aktivnější mohli docházet skoro kdykoliv. Jen léto bylo v tomto směru komplikovanější, jelikož se kurty pronajímaly turistům. Novohradští chlapci hráli nejen pod přátelským ale i kvalitním vedením. M. Jarolímek má kladný vztah k mládeži a je vlastníkem trenérské licence II. třídy, kterou získal při studiu na FTVS v Praze. Oddílu se podařilo párkrát vyhrát soutěže okresních přeborů družstev, bohužel v jednotlivcích měl mírné rezervy. Svěřenci hrávali s týmy jako byla Hluboká a Týn nad Vltavou, Velešín, Třeboň apod. Muži se zúčastňovali spíše

„srandamačů“ a i v tomto odvětví se vyskytl určitý problém, který tkvěl v ženském týmu. Právě ženy jim chyběly do sestavení družstva, a proto byli odkázáni jen na podobné „laciné“ podniky. Ti aktivnější našli své uplatnění alespoň v Českých Velenicích, nebo ve Dvorech nad Lužnicí, kde sestavili týmy s místními a tím pádem si zahráli řádnou soutěž.

Kdybych měl uvést pár povedených, respektive nepovedených zápasů, podle toho jak se to vezme, tak bych zmínil třeba výkon Josefa Hrini. Ten se v sezóně 1992/1993 proboujel až do finálového zápasu krajského přeboru v mladších žácích. Závěr se mu naneštěstí nepodařilo dotáhnout do vysněného cíle. Nebo trápení Oty Klímy na turnaji v Českých Budějovicích, který nastoupil ve sloučené kategorii kvůli nízkému počtu děvčat právě proti jedné z nich a chudák neuhrál jeden jediný gem. Pocitů spojených s takovou prohrou se jistě rychle zbavil. Jeho soupeřkou byla talentovaná, tenkrát již vzrůstající hvězda Vladimíra Uhlířová. Díky účasti na těchto tenisových turnajích si někteří borci v žebříčkách v roce 1994 vedli asi takto - J. Hřiňa, který ve st. žácích obsadil 453. místo nebo M. Jarolímek v mužích na 389. místě.

Rokem 1998 začal tento oddíl postupně upadávat. Jak je vidno ze zpráv o činnosti, členský úpadek byl pozvolný. Např. v roce 1992 bylo registrovaných 27 tenistů, roku 1994 24 a rok na to už jen 20 členů. Také trenér M. Jarolímek se přesídlil se svou prací do jihočeské metropole. Oddíl se tímto způsobem udržoval samozřejmě složitěji, a tak po čase opustili i od náborů nových členů. Až svojí činnost oficiálně ukončili.

Tenis na Nových Hradech ale dýchá dál. Po čase se jej chopil Zdeněk Kučera. Soutěží se již nezúčastňují, ale hraje se stále. Kurty fungují nepřetržitě v pěkném stavu a zvuky tenisových úderů se z parku linou neustále.

6. 4 Karate

Dalším přírůstkem do sbírky oddílů TJ Nové Hradky po revoluci se stal oddíl karate, který se v průběhu rozrostl na 3 sekce a který aktivně a úspěšně reprezentuje Nové Hradky na krajských, republikových i evropských soutěžích.

Vše začalo rokem 1992, kdy se na Nové Hradky přičlenil Martin Hermann, který je strůjcem novohradského karate. Tomuto umění byl oddán již od svých pubertálních let v krnovském oddíle. Na NH se seznámil s partou kluků, kteří se karatem již nějaký čas

zabývali, ale jejich činnost byla směřována především na zápasení a odehrávání se pouze v přírodních podmínkách zámeckého parku, na ostrůvku či pod letitým dubem. Hermann tomu chtěl dát jakousi organizovanost, na jakou byl zvyklý z předešlého působení v Krnově. Tak ke dni 1.1.1993 založil pod organizací TJ Nové Hrady oddíl karate, který se tím pádem dostal i do databáze Českého svazu karate. Stal se předsedou, post hlavního trenéra náležel velmi zapálenému Rusiňákovi D. a hospodářské záležitosti obstarával Staněk K. (*viz obrázková příloha č. 27*)

Od samého počátku byl oddíl zaměřen především na práci s mládeží. Postupem času byla hlavním úkolem výuka japonského bojového umění, při které pracoval každoročně s novou přípravkou začátečníků (od 8 let až po seniory) a také se závodním družstvem. Tréninky byly již v této době rozděleny do tří dnů v týdnu v tělocvičně základní školy. Toto místo, dny i časy se dodržují přes celá ta léta dodnes.

Mezi první úspěšné karatisty z dílen novohradského oddílu patřili D. Rusiňák, bratři Staňkovi, Homolka L., R. Debera a noví žáci začínající díky uskutečněnému náboru. Kataři J. Caletková, B. Trpělková, sourozenci Tuscherovi. Kumitřáci P. Šabatka či P. Tichosvký. Všichni zmiňovaní fungovali hlavně v letech 1993/1997. Největším úspěchem v tomto období bylo zřejmě 7. místo v kumite st. žáků na MČR R. Tuchera. Poté většina členů začala dojíždět na střední školy, zájmy se měnily, a tak bylo třeba vychovat další generaci, která se bude tímto sportem zabývat a reprezentovat novohradské barvy. A mezi občany, nejen hradeckými, se takoví jedinci našli. Byl to úspěšný ročník, jelikož řada z nich funguje v oddíle dodnes.

Roku 1997 se oddíl rozrostl o jednu sekci navíc. Jednalo se o sebeobranný systém Allkampf-jitsu (dále jen AKJ). Ten zde předvedl taktéž M. Hermann, který se s tímto druhem bojového umění seznámil u českobudějovické policie a kde tento oddíl rovněž v ČB převzal a dnes stále vede. Byl do tréninkového plánu začleněn hlavně pro zvýšení všestrannosti závodníků, k odreagování z občasného stereotypního drilu karate, tak i k službám zájemců ze široké veřejnosti o praktickou výuku sebeobrany. Z této odnože se postupem času stal rovnocenný směr zájmu. Od té doby novohradští karatisté hájí barvy svého města jak na krajských a republikových soutěžích v karate, tak na republikových a evropských šampionátech v AKJ. Téhož roku se vytvořilo nové závodní družstvo ve složení Baláš J., Bartoš M., Balík T., Schaffelhofer I., Novák J., Ševčík M., Trpělková J. a o něco později i Pelechová M. Všichni zmiňovaní byli zaměřeni jak na soutěž kata, tak i sportovního kumite. Tito uvedení aktéři začali ve velkém vozit z krajských lig a přeborů nespočetné množství cenných kovů.

Sportovní úspěchy v AKJ zde odstartoval samotný předseda, když si ze 2. ME v rakouském Reutte přivezl dvě bronzové medaile (kata, tameshi-vari). Rokem 1998 začíná těmto sportovcům jejich oddanost bojovým uměním brát veškerý volný čas. Víkendy strávené v halách po celé naší republice jak po soutěžích, tak po sportovních seminářích a soustředěních na sebe nenechají dlouho čekat a začínají přinášet žádané ovoce. Tento rok vykazoval oddíl 31 registrovaných členů.

Aktivita členů oddílu se dá shrnout do pár bodů, které jsou aktuální i rokem 2008. Karate, krajská liga a přebor, MČR (od roku 1999) (*viz obrázková příloha č. 28, 29*), trenérské semináře, AKJ – MČR, ME (do roku 2000), mezinárodní závody (od roku 2002), fighting (od roku 2002) (*viz obrázková příloha č. 30*), trenérské a sportovní semináře, letní soustředění (*viz obrázková příloha č. 31*), dále pak ukázkové akce spojené s nábořem nových členů, sportovní akademii města Nové Hradce, ukázky při běhu Terryho foxe a Hrách u hranic. (*viz textová příloha č. 7*) V téže roce začali v jižních Čechách i po celé republice soutěže pro nejmenší karatisty s názvem „Kohai open“, z kterých si již při prvním ročníku přivezl bronzovou medaili M. Hermann ml. v soutěži kata. Mimo uvedených kalendářních akcí se někteří zúčastnili i nekalendářních akcí. Martin Hermann se v roce 2003 zúčastnil mezinárodních policejních závodů v Barceloně, pak v Kanadě (4. místo v kata) a 23. 3. 2007 v australském Melbourne (3. kata, 3. katateam- Hermann, M. Sláma(Pt), D. Šenkýř (SKP ČB)). Světového šampionátu okinawského karate a kobuda se v roce 2003 zúčastnil David Rusňák na samotné Okinawě. Nebo také akademické mistrovství ČR za účasti Tomáše Balíka, který si přivezl roku 2007 z Liberce bronz z kata a zlato z kumite teamů za JU společně s Hýskem a Faktorovou.

A aby toho nebylo málo, tak rokem 2007 vzniká nová sekce v tomto oddílu. Hlavním důvodem samostatnosti karate Uechi-ryu pod vedením D. Rusňáka byl fakt, že pan Rusňák stále více sympatizoval s myšlenkou tradičního nezávodního karate. To si vyžádalo metodické změny v tréninku jednotlivých stylů bojových umění. Do těchto tréninků bylo zapojeno i cvičení tai-či, které navštěvovalo z větší části starší obyvatelstvo Nových Hradů. Přehled úspěchů Novohradských na republikových a mezinárodních soutěžích je uveden v příloze.

6. 5 Asociace sportu pro všechny - ASPV

ASPV jest rekreačně a všestranně zaměřené hnutí na rozdílné kategorie od těch nejmladších až po seniory. Tato asociace traduje svůj vznik na Nových Hradech od roku 1993, kdy vzešla z již existující organizace ZRTV (základní rekreační tělesná výchova). V této době sdružovala sporty jakými byly cvičení mladších žáků a žákyň, cvičení žen, nohejbal žen, nově začal fungovat volejbal mužů, každý pátek se scházeli příznivci sálové kopané, dobře si vedl šachový kroužek i novohradští gymnasté. V roce 1992 se osamostatnil oddíl tenisu.

Dne 22. února 2000 byla na členské schůzi ASPV za odstupujícího předsedu Marcela Vondru zvolena Marie Dorotovičová, která jako předsedkyně celou tuto skupinu vede do současnosti. Pod jejím vedením se začala činnost postupně konkretizovat na vybraná sportovní odvětví, ale hlavně nabírat řádných obrátok. V té době čítal oddíl 50 lidí. Z toho 15 členek ve volejbalovém oddíle, který trénoval jednou týdně, 20 členek cvičilo 2x týdně aerobik a pak zde bylo ještě 15 dalších členů více či méně aktivních. (*viz obrázková příloha č. 32*)

Jednotlivé oddíly cvičily v obou tělocvičnách místní základní školy (první i druhý stupeň). S přibývajícími zájemci využívali i tělocvičnu na zámku v bývalé střední zemědělské škole. Zde ovšem dlouho nesetřvali, jelikož to z hygienických ani z bezpečnostních důvodů nebylo dovoleno, respektive zakázáno. Tato tělocvična se navíc s příchodem Jihočeské Univerzity a vytvořením jejich výzkumného centra beztak představěla v jejich potřeby. ASPV vždy využívalo vesměs všech tělocvičen na Nových Hradech nejvíce, což bylo dáno největším počtem členů. Postupem času začaly docházet i stávající prostory a v tu chvíli držela tento oddíl při životě již dlouho diskutovaná myšlenka o nově postavené hale, která by definitivně vyřešila jejich problém, kam se schovat. Navíc i vybavení v tělocvičnách bylo nedostačující, což prozatím pro některé druhy sportu naštěstí nikterak nevadilo. Různé karimatky, hi-fi soupravu, či bedýnky si děvčata nosila sama. To bylo ovšem jen prozatímní řešení. Zájem o jednotlivá cvičení se stále rozrůstal a oddíl s rostoucími zájemci pořídil své vlastní vybavení, které nebylo, kam uschovat. Nyní má asociace něco přes dvě stě členů, což je bezpochyby nejpočetnější oddíl na Nových Hradech. Stěžejním dnem se pro ně stal 19. prosinec 2003, kdy byl slavnostně zahájen provoz nové tělocvičny v Zahradní čtvrti. Oddíl aerobiku dívky zde nadšeně předvedl svá vystoupení. Byly to

skupinky Růžový andílci, Červené růže a závěr byl v rukou zkušených Novohradských koček. (viz obrázková příloha č. 33)

Roku 2001 zde byly oddíly aerobiku pro veřejnost pod vedením M. Dorotovičové a R. Sahánkové, které navštěvovalo 40 členek a který trénovaly 2x týdně, dále aerobik dívky pod vedením M. Dorotovičové v počtu 15 členek, jenž měl v té době za sebou již první krásné úspěchy. V prosinci 2001 získal v soutěži „Oskaráda“ konané v ČB 3. místo. V roce 2008 dívky vzorně reprezentovaly NH na Novohradské číši a MDŽ. Soutěžní tým je ve složení T. Kubíčková, P. Špačková, R. Vicánová, Š. Michalová a Z. Tomášková. Dalším oddílem byla PASA (pohybová a sportovní aktivita) pod vedením Z. Maierové, oddíl měl 18 členů a trénovali jedenkrát týdně. Mezi jiné patřila sportovní gymnastika pod vedením Rudolfa Rusiňáka s 10 členy cvičícími jedenkrát týdně. Následovala rytmická gymnastika, kterou vedla paní R. Vicánová. Scházelo se zde 8 ženských a to jedenkrát týdně. Poté tu bylo také cvičení rodičů s dětmi, které vedla Z. Homolková. Cvičí děti ve věku kolem tří let a docházelo tam 10 takovýchto rodinek. Byla zde také odbíjená jedenkrát týdně a v neposlední řadě i zdravotní cvičení seniorek probíhající jednou týdně s S. Kovářovou. Toto cvičení navštěvovalo 10 členek. Do ASPV byla zařazena i atletika pro veřejnost, která jezdila na regionální atletické závody. Jezdili vždy nejen členové, ale do počtu autobusu byly přibírány i děti ze základní školy. Atletiku pro veřejnost vedl a stále vede místní učitel tělesné výchovy pan Pávek. (viz obrázková příloha č. 34)

Roku 2003 přibyla atletika chlapců a dívek, roku 2004 ladies aerobik, roku 2006 byla zavedena házená pro dívky a odbíjená pro veřejnost, rokem 2007 přichází na Hradý další sportovní odvětví a to Pilates a jóga, fitness aerobik a mužský florbal. ASPV se i nadále stále rozvíjí a neustále přibývají noví členové. Jen roku 2003 je v oddílech 200 lidí, což je nárůst o 150 lidí za pouhé tři roky, k 1. 1. 2005 má oddíl registrováno již 240 členů a to vše jen díky zásluze předsedkyně Marie Dorotovičové.

Kromě různých vystoupeních a závodní činnosti se ASPV na Nových Hradech velice angažuje do pořádání různých her pro děti s dospělými. Probíhají také různé zájezdy, „poznávačky“ a výlety (viz obrázková příloha č. 35). V programu jsou každoroční mikulášské nadílky, 30.3. 2001 byl uskutečněn výlet do Třeboně spojený s návštěvou místní plovárny v lázních Aurora. Děti a rodiče jezdí na podzimní výlety obohacené o jízdu na koních, 24. 5. 2003 byl uspořádán výlet s dětmi do Hlubocké ZOO. V den 30. 4. je pálení čarodějnic a zdobení Májky. Na den dětí si ASPV připravilo velký pohádkový les, na kterém se vedení obléklo do kostýmů jednotlivých

pohádkových postaviček a organizovalo hry. 19.- 21.11. 2004 se vedoucí zúčastnili velkého sportovního setkání ve sport centru v Žinkovech (tai-či, aerobik, nové sport. hry, country tance, ping pong a další.). (viz obrázková příloha č. 34) Další ročník proběhl 25.- 27. 11. 2005 opět ve sport centru Žinkovy a cvičil se zde ladies aerobik, sportovní hry, cvičení na lavičkách a s fitbally, zdravotní TV, jógová cvičení a další. Vedoucí se také každým rokem povinně účastní semináře cvičitelů v českbudějovické Zvonárně, kde probíhají různá školení, získávají nové informace a obnovují si zde své licence, které jim dovolují vést jednotlivé oddíly.

Další zmínkou jsou jednotlivé úspěchy ASPV z Nových Hradů. 27. 5. 2003 proběhly na Sokolském stadionu v Českých Budějovicích okresní přebory odborů ASPV v lehké atletice a samorostlé děti z malého města vyhrály snad vše, co se dalo a čeho se zúčastnily. Z celkového počtu 120 závodníků z celého okresu čítalo naše družstvo silných 39 závodníků. Přesněji se soutěžilo ve čtyřboji ve věkových kategoriích, ve sprintu na 50 m a 60 m, v hodu kriketovým míčkem, ve skoku do dálky a ve vytrvalostním běhu na 400 m a 800 m. Přivezly si celkem 14 medailí jak z kategorií jednotlivců, tak z celkových týmových bojů. Měsíc na okresní závody navazovaly závody krajského typu a ani tam se naše osmičlenná závodní posádka neztratila. Mezi 117 závodníky byli z našich nejúspěšnější S. Wieglová, T. Dorotovič, R. Bušta a J. Dorotovič. 18. 5. 2004 proběhl regionální přebor odborů České asociace sportu pro všechny na SKP v Českých Budějovicích za účasti 110 závodníků, kde se úspěšnému týmu podařilo získat 9 medailí. Dále 24. 5. 2005 opět na těchto hrách na stejném místě přivezli 14 ocenění. Do krajského kola v Jindřichově Hradci 11.6.2005 vyjela 4 děvčata a dvě z nich si zajistila postup do finálové celorepublikové soutěže. Lucie Kovandová, která postupovala ze třetího místa a z 5. místa postupující V. Kojanová. Na regionálních přeborech na SKP 29.5.2007 s 92 závodníky odjelo družstvo se ziskem 7 „placek“. 16. 2. 2008 se novohradské hvězdy zúčastnily soutěžní přehlídky amatérských skupin. Soutěž to byla opravdu nabytá, což je pochopitelné v dnešní době, kdy aerobik stále vzkvétá a rozrůstá se do nových směrů. Už proto je 4. místo u těchto děvčat úctyhodné. Jedná se zatím o jejich největší úspěch, na který již nyní vzpomínají jako na jednu z životních zkušeností a vzpomínají na ni nesmírně rády. Úroveň, podle slov paní Dorotovičové, byla skoro až profesionální a o to více byla potěšena s překvapivým výkonem děvčat. Ta poprvé zažívala atmosféru takového vystoupení.

6. 6 Basketbal

Vznik basketbalu na Nových Hradech je spojen s jakousi shodou náhod. Vladimír Hokr, učitel tělesné výchovy na zdejší základní škole, zašel za svým synem Vladimírem Miťou Hokrem, který se s basketem seznámil a hrál jej v té době na gymnáziu, zda by mu nepřipravil jeho kluky z 8. třídy na krajský přebor základních škol. Miťa samozřejmě kývnul. Odrážovali pár hodin, odehráli soutěž a v tom přišly holky z té samé třídy s přáním, že by také chtěly hrát. Miťa nebyl proti, nastolil jisté podmínky, které děvčata splnila, a tak se vrhli do učení. Jejich tým však hru nepojal tak jako předešlý chlapecký. Asi po měsíci trénování si děvčata jela prověřit své dovednosti na krajský přebor do Č. Budějovic. Ze čtyř týmu zde obsadila 3.místo. Právě to bylo impulsem pro Miťu i holky samotné jen tak všeho nenechat.

Počátkem roku 1997 založil Miťa basketbalový oddíl Nové Hrady pod hlavičkou základní školy. Toto družstvo hrálo především ve složení L. Hrabcová, L. Bendlová, L. Herzogová, A. Procházková, H. Tusherová, J. Rošková, V. Rudolfová, M. Kolářová a V. Kalianková. Basketbal ovšem neožil teprve v této době. Už téměř před čtyřmi roky se začalo scházet asi 10 hráčů, postupně se o aktivitě dozvídali i další-hlavně mladí-a i takto se začal basketbal rozmáhat. (*viz obrázková příloha č. 38*)

Holky byly hrou nadšené, hned v druhé sezóně, do které nastoupily již trochu otrkané a sjednocené, se umístily na postu nejvyšším. Ano, vyhrály dlouhodobou soutěž družstev, které se pravidelně zúčastňovaly školy jako České reálné gymnázium, Gymnázium Matice Školské, Sportovní gymnázium Kubatova či ZŠ Rožnov. Uspěly stejně tak i na jednodenním turnaji, kde o sobě daly významně vědět před těmito renomovanými týmy. Na základě těchto úspěchů postoupily do regionálního kola, které se hrálo 8. dubna 1998 v Písku a kde obsadily krásné 5.místo. V další sezóně zopakovaly vítězství z okresních kol a v kraji se umístily na 6.-7. místě.

V této době začala k basketu přičichávat již nová generace, o které se Miťa nebojí říci, že byla „generací zlatou“. Byly to hlavně tyto hráčky: P. Vargová, P. Švarcová, H. Chytrová, J. Trpělková, K. Koželuhová, E. Klímová, Steineckerová M., Staviarská P. (*viz obrázková příloha č. 39*) Jejich první sezónu doplňovaly tým starších holek, ale další sezónu již byly plnohodnotným „manšaftem“ připraveným k soutěži škol. Oddíl se ale nerozrůstal jen o dívky. Vytvořeno bylo i mužské družstvo, které bylo složeno z novohradeckých hráčů, ale i z pár přátel z okresního města Č. Budějovic. Hráli krajský

přebor a nastupovali proti týmům, jakými byly např. Trhové Sviny, pedagogická a zemědělská fakulta, Protivín či Strakonice. V sezóně 1998/1999 se umístili za branami medailových pozic a to na místě čtvrtém.

Nové „zlaté“ družstvo o sobě dalo vědět v roce 1999, kdy se první říjnový víkend zúčastnilo „Turnaje přátelství“ v Borovanech. Účast nebyla nikterak velká kvůli odřeknutí několika družstev. Zkouška ohněm to však byla pro děvčata veliká, jelikož nastupovala proti chlapeckým týmům Trhových Svinů a Borovan. S Trhovými Svinými si s přehledem poradila, ale ta pravá zkouška přišla právě s borovanským kolektivem. Ten měl první minuty zápasu jasnou převahu. Při stavu 13:0 pro kluky přišel první timeout a ten se ukázal jako stěžejní. Holky poté velice dobře takticky zabojovaly, přebraly otěže zápasu a o dva body jej nakonec vyhrály. Následně na to začala šňůra výher v dlouhodobé soutěži i v jednodenním turnaji okresních týmů. A s jakou bravurou! Nebyl zápas, ve kterém by neuštědřily svým protihráčkám alespoň čtyřiceti bodovou porážku.

Hrozba odchodu holek na střední školy se neadržitelně blížila. Ty nechtěly zavrhnout na basketbal na Nových Hradech, a proto bylo třeba přejít k dalšímu kroku. Převést skupinku lidí bavících se košíkovou z podpory ZŠ do kolejí nikterak závislých na školství. Roku 1999 proto zvolili statut občanského sdružení. Tímto krokem vstoupily do ČSTV. Do týmu byly přibrané další nadějně mladé hráčky, jakými byly D. Schaffelhoferová, M. Pelechová, K. Brožová nebo A. Grosschopfová. Taková organizace klubu začala být trochu nad rámec možností samotného Miťi, a tak se ve vedení zvolila jakási funkce asistentů, jimiž se stali Blanka Trpělková, trenérka, která pomáhala především s dívčím týmem a Pavel Vicány, který se chopil té organizační stránky. Všichni tři si splnili patřičné trenérské zkoušky a pochopitelně objížděli i různé doškolovací a licenční semináře. To poukazovalo na to, že vedení je kvalitně školené a že oddíl je v dobrých rukou.

Nezávislost oddílu je do jisté míry samozřejmě pozitivem, ovšem negativem se ukázaly být finance. Rozpočet oddílu pro závodní sezonu byl z města dotován jen do jisté míry, proto byli nuceni sehnat ještě jiné sponzorské dary. Postarali se o ně např. státní lesy, samotné ČSTV a na co nezbylo, hradili si hráčky a vedení samo. Vše se vydařilo a sezona se nakonec úspěšně odehrála. V Krajské soutěži čítající 8 týmů se o postup mezi nejlepší čtyřku popraly s Pískem. Emotivní match holky sice v prodloužení prohrály, ale co dodat ke skelným Miťovým očím, které vypovídali o hrdosti a štěstí. Dívky poté odehráli ještě 2 sezóny s obdobnými výsledky. Začaly také spolupracovat s děvčaty a se školou sousední Horní Stropnice a později i s Trhovými Svinými. Tato

spolupráce probíhala nejenom kvůli zvýšení perspektivy týmu, ale také kvůli hale. Novohradecká tělocvična základní školy totiž nesplňovala patřičné rozměry hřiště pro takovou soutěž. Co je paradoxem, holky nikdy nesehrály domácí zápas na domácí palubovce. V prvních sezónách jezdily k protihráčkám a poté, co začala tato spolupráce s okolními školami, sehrávaly domácí zápasy buď v Horní Stropnici, později pak v Trhových Svinech.

Roku 2000 se aktivita novohradského basketbalu rozvíjela i na mezinárodním poli. Díky Miřovo průvodcovství v kanceláři Čedok byly na Nové Hradě pozvány hráčky z Chorvatska a to přímo ze Supetaru. Výměnný pobyt byl pojat jako týdenní společné soustředění supetarských a místních děvčat. Ty byly ubytovány v rodinách našich hráček, každý den trénovaly a poznávaly jižní Čechy. Vyvrcholením této mezinárodní spolupráce byl turnaj v Horní Stropnici, který chorvatská děvčata ovládla. Vzájemná spolupráce byla pojata i uspořádáním sportovní dovolené našich svěřenkyň v chorvatském Splitu. 10 dní strávily naše basketbalistky v kempu, trénovaly na rozpálených plážových hřištích a odehrály 2 turnaje. První s názvem Čedok basketbal cup, při kterém se náš tým spojil s budějovickým a dopadl následovně: 1. Split, 2. N. Hradě + Č.B. 3. Supetar, 4. Šibenik. Druhý turnaj konaný v Trogiru odehrály již české týmy zvlášť. Výsledkem byl tento úspěch: 1. N. Hradě, 2. Trogir, 3. České Budějovice

Dalo by se říci, že až černý mrak se snesl nad osudem novohradského basketbalu. Časová vytíženost hráček související s dojížděním do středních škol vygradovala na nezvladatelnou úroveň. Nových členů již také mnoho nepřibývalo, a tak posledním zápasem, který tato parta odehrála, byl 20. 3. 2003 zápas s oddílem BSK České Budějovice. Ačkoliv zápas prohrály, přesto bylo utkání důstojným ukončením holčičí aktivity. Ne všechny „basketandy“ na tento sport zanevřely. Miřa přistoupil na nabídku trénovat dívky v oddíle BSK ČB, kde tento oddíl doplňoval talentovanými děvčaty z Nových Hradů. Zde se už soutěže nepraktikovaly, ale hra jako taková zde neupadla a žije dodnes. Když řeknu, že oddíl fungoval jako příprava nadaných hráček a hráčů, tak daleko od pravdy nebudu. Takto byly vychovány holky jako např. L. Staňková či V. Patočková. Poté pan Hokr trénoval další dívčí ročníky. V těchto týmech vzešly naděje jako je A. Hofmannová či M. Kolářová. Druhá jmenovaná se stala dokonce kapitánkou budějovického týmu a nyní hraje 1. basketbalovou ligu. Od srpna 2008 se Miřa věnuje kromě svého působení na novohradské radnici na místě starosty rakouskému Gmündu,

který je součástí jihočeské ligy. Hrají za něj i již zmiňované zdejší holky. Hanka Chytrů, L. Staňková i Kolářová, která zvládá trénovat jak v ČB tak v Rakousku.

I přesto, že se zde přestal hrát basketbal na soutěžní úrovni, jsou děti stále s touto hrou seznamovány. I když Nové Hradky již nemohou poskytnout takovou základnu, ti, kteří na to mají, ale hlavně chtějí, si vždycky najdou svou cestu, aby si mohli zadřiblovat, hodit si na koš a hlavně být ve sportovním kolektivu svých přátel.

Abych nezapomněl uvést, „basketáři“ si pořádají i tzv. basketbalové maratóny. Pointou je sehnat skupinku alespoň 12 nadšenců, kteří by se oddali 24- hodinové basketbalové hře. Tato akce je nejen prověrkou jejich vytrvalosti, basketbalové techniky, ale také i společenskou akcí. Trvá přesně 24 hodin a je opravdu zajímavý pohled na jejich umění v první, dvanácté či poslední hodině. Hraje se již od podzimu roku 1997 vždy první prosincovou sobotu až dodnes.

Nespecifická sportovní aktivita novohradeckých basketbalistů

Běh Terryho Foxe

Běh Terryho Foxe je další aktivitou basketbalového oddílu, respektive jeho vedení (Miřa Hokr, Pavel Vicáni, Jiří Plouhar a Blanka Trpělková) spolu s kulturním informačním centrem Nové Hradky. *(viz obrázková příloha č. 1)*

Tuto akci nemusím nikterak hluboce vysvětlovat a Terryho Foxe představovat, jelikož je to událost pro všechny známá. Snad bych jen zmínil, že se jedná o propagaci sportu a způsobu života a také o mezinárodní humanitární akci na podporu českého základního onkologického výzkumu a zdravého životního stylu. Česká republika patří dlouhodobě mezi země, které v mezinárodním srovnání zaujímají první příčku nejen počtem míst, kde se běh koná, ale i počtem zaregistrovaných účastníků na oficiálních internetových stránkách.

Otázka, proč se běh koná na Nových Hradech, směřuje spíše k samotným organizátorům. Odpovědí mi byl nekompromisní názor. „*V týmu se držíme hesla, že normální je nekouřit, že sportovci nekouří a kdo ano, nepatří mezi nás*“.

Tato akce je zaměřena proti rakovině. Mladí Novohradští se chtěli více zviditelnit a prezentovat, proč tak neučinit dobrou věc. V neposlední řadě byl důvodem fakt, že město strádalo jakoukoliv netradiční událostí. Tato akce se jim nyní daří a těší

se velké oblibě z řad spoluobčanů. Ročníkem 2001 přichází realizační tým o Blanku Trpělkovou, která se tímto loučí i s Novými Hradý.

Poslední ročník běhu Terryho Foxe je datován rokem 2007. Běhy byly zrušeny po celé České republice. Hlavními důvody byly odchody některých důležitých sponzorů a v tomto směru stagnovala také aktivita samotné kanadské ambasády. Tato akce se ovšem v Čechách i na Nových Hradech stala natolik tradiční a oblíbenou, že funguje stále dál, jen pod jiným jménem - Běh naděje. Proto roku 2008 uspořádali Novohradští první Běh naděje.

Průběh celého dne není jen o běhu. Před každým dopoledním i odpoledním startem je zařazen ukázkový blok pozvaných novohradských oddílů. Ten poukazuje na hlavní myšlenku této akce a to jak zdravě a aktivně žít. Na travnatém plácku před dominantními schody novohradského zámku, kde se běhy startují, se pravidelně prezentují svými krátkými vystoupeními oddíly aerobiku, basketbalu, karate, florbalu a v posledních letech i šachu. Motivací a lákadlem pro děti i ty starší je přítomnost slavných osobností ze sportovní branže. Povětšinou to jsou hráči českobudějovického hokejové manšaftu. Na účast už kývli a na Nové Hradý dorazili hráči, jakými jsou např. V. Nedorost, Gulaš, Vak, Sailer nebo J. Šimánek.

Běhy i ukázky probíhají dvoufázově. Dopoledne je toto vystoupení určeno pro základní školy a probíhá od 9 do 13 hodiny. Odpoledne již pro širokou veřejnost mezi 15-17 hod s hlavním startem o 16 hodině.

7. ZÁVĚR

Díky této práci se mi vysvětlila některá fakta z novohradské historie. Vždyť není moc lidí z mé generace, kteří vědí, jak a proč se postavil Český dům a proč se tak jmenuje. Kdo z nich ví, že místo, kde dnes stojí autobusové nádraží, bylo původně vybudováno jako hokejový stadión.

Bádání to pro mě bylo nadmíru zajímavé, jelikož jsem přišel do kontaktu s mnoha pamětníky, novohradskými trenéry i s vedením města. Jejich vyprávění, poutavé historky i doložené materiály byly inspirující. Ostatně právě tyto informace mi ukázaly cestu. Při práci mě však zarazila skutečnost, že neexistují žádné dochované kroniky, kromě oddílů ASPV a karate, které je mají hezky a pečlivě vedené. Dalším problémem bylo získání informací z dob první republiky i druhé světové války. Jako příhraniční město utrpěly Nové Hrady v tomto období velké ztráty týkající se archivních materiálů.

Po vyslechnutí mnoha příběhů z historie oddílů bych vyzdvihl ten, který na mě zapůsobil nejvíce. Je jím příběh Rudolfa Rusiňáka. Díky němu jsem si uvědomil, jak obětavý a zapálený musí být člověk do svého milovaného sportu, aby se koníček stal hlavním smyslem života.

Při své první zkušenosti s disciplínou jakou je historie jsem dospěl k názoru, že mi imponuje, jak v jádru vždy tak přesné, doložené a opodstatněné skutečnosti, mohou být vyloženy mnoha zajímavými verzemi.

8. Referenční seznam pramenů literatury

Archivní prameny

Archiv sokolské župy Husovy, *Pamětní kniha župy Husovy*

SOkA České Budějovice, *Kronika školy Nové Hradky 1919-1927*, sign. B 1578

SOkA České Budějovice, *Kronika školy Nové Hradky 1947 - 1953*, sign. B 1578

SOkA České Budějovice, *Věstníky sokolské župy Husovy 1918 – 1940*, sokolská župa Husova, České Budějovice, sign.D 179

Soukromý archiv J. Doubka - „poklad“

Soukromý archiv M. Fučíkové – *Historie a současnost tělesné výchovy v Nových Hradech – zpracování*, 1989

Narativní prameny

Dorotovičová Marie – bydlištěm Nové Hradky, kronika oddílu ASPV

Hermann Martin – narozen 1970, bydlištěm Na Výsluní 750, České Budějovice, kronika oddílu karate

Hokr Vladimír – narozen 1976, bydlištěm 5. května, Nové Hradky

Jarolímek Michal – narozen 1962, bydlištěm Pod Vodárnou 349, Nové Hradky

Rusiňák Rudolf, narozen 1939, bydlištěm Navrátilova 247, Nové Hradky

Sladký Stanislav – narozen 1949, bydlištěm Vилоva Čtvrť 249, Nové Hradky

Šebela Pavel – narozen 1949, bydlištěm 230, Nové Hradky

Literatura

HODANĚ B., *Sokolství a současnost*, 1. vydání, Olomouc, Univerzita Palackého v Olomouci, 2003, ISBN 80-244-0716-7

HOKR V., *Příběhy Novohradských domů*, České Budějovice, 2007. ISBN 978-80-58033-09-1

KOBLASA P., *Nové Hrady*, Okresní úřad České Budějovice, 1999. ISBN 80-238-4534-9

KULÍŘ V., *700 let města Nové Hrady*, Městský národní výbor v Nových Hradech, Merkur, 1979, ISBN neuvedeno

KOSSL J., ŠTUMBAUER J., WAIC M., *Vybrané kapitoly z dějin tělesné kultury*, Praha: Karolinum, 1999, ISBN 80-7184-608-2

ŠTUMBAUER J. *základy vědecké práce v tělesné kultuře*. České Budějovice: PF JCU, 142 s ISBN 80-7040-018-8

Sčítání obyvatelstva, Dostupný na <http://czso.cz/>

Periodika

Jihočeská pravda 1946 – 1950, 30. srpna 1979

Naše svoboda 1945 - 1948

Novohradský zpravodaj 1996 – 2008

9. Seznam zkratek

AKJ	Allkampf-Jitsu
ASPV	Asociace sportu pro všechny
br.	Bratr
Csc.	Kandidát věd
č.	číslo
ČB	České Budějovice
ČOS	Česká Obec Sokolská
ČV	České Velenice
doc.	Docent
ing.	Inženýr
JČU	Jihočeská Univerzita
Kč	Koruny české
Kč	Koruny československé
KTVS	Katedra tělesné výchovy a sportu
NH	Nové Hradky
PF	Pedagogická fakulta
s.	sestra
Roč.	ročník
SK	sportovní klub
SKP	Sportovní klub policie
Str.	stránka
TH	Trhové Sviny
TJ	Tělovýchovná jednota
TV	Tělesná výchova
VT	výkonnostní třída
ZRTV	Základní rekreační tělesná výchova

10. Přílohy

10. 1 Textové přílohy

Příloha č. 1

Sčítání obyvatel

Rok	Počet obyvatel
1930	1449
1950	870
1961	1287
1970	1531
1980	1828
1991	2104
2001	2085

Příloha č. 2

Seznam cvičitelů podílejících se na výuce v hodinách ZRTV

Cvičitelé ZTV, ZRTV 1948 – 1988

Učitelé: Adamcová, Ambrožek, Benešová, Bicková, Březinová, Bodláková, Čtvrtníčková, Hokr, Hloušková, Holá, Housková, Hrbáčová, Hůleová, Chrt, Jarolímková, Korytová, Krauskopfová, Majerová, Maříková, Plosová, Soukup, Rendl, Suchá, Sedláček, Šindelířová, Vitulová, Vacková, Veberová, Valchová, Zeman.

Cvičitelé: Bláha, Deberová, Doubek, Fučík, Fučíková M, Fučíková E., Hokrová, Horník, Charvát, Chmelař, Lošková, Palcátová, Roule, Vicánová, Vondra, Sedláková, Kubaláková

Mateřská škola: Marhounová, Mášová

Sportovní gymnastika: Kubalák, Rusiňák

Pohraniční stráž: Beneš, Děkan, Chytra, Krnáč, Mihlsimer

Pom. SZTŠ (Střední zemědělská technická škola): Bohuslavová, Červená, Fousová, Hájková, Landová, Michnová, Šebestová, Šlapáková, Vlniešková, Vetráková
Ostatní: Cikánková, Děkanová, Doubková I, Douková Z., Filipová, Herdová, Jelínková, Kalátová, Janderová, Kotková, Kulířová, Máša, Machutka, Novák J., Novotná, Prinzová, Saltová, Štěchová, Tupá, Holbová, Bartejz, Handchurová.

Příloha č. 3

Seznam spartakiád a tělovýchovných vystoupení, kterých se sportovci z TJ Nové Hradky zúčastnili

1973	Krajská spartakiáda v Č.Budějovicích	6 mužů 8 žen 16 dorostenek	nacv. J.Fučík, J.Doubek nacv. Mil.Fučíková Mil.Fučíková
	Krajská spartakiáda ve Znojmě		
	Okresní vystoupení v Nových Hradech 1080 cvičenců (z toho 322 Znojmo, 136 N.Hradky, ost.Č.Bud.)		
1975	Čs. spartakiáda v Praze	6 mužů 12 žen	nacv. Jos.Doubek nacv. Mil.Fučíková
	Okresní vystoupení v Č.Budějovicích		
	Okreskové vyst. v Trh.Svinech, Týně n.Vlt., muži v Č.Krumlově		
	Místní vystoupení v N.Hradech 30.5.1975 - 142 cvičenců		
	Místní vystoupení v N.Hradech 13.9.1975 - 84 cvičenců při Mirových slavnostech		
1980	Čs. spartakiáda 80 v Praze	12 mužů 12 žen 44 dorostenek 6 párů rodiče a děti	nacv. J.Doubek, V.Hokr nacv. Mil.Fučíková Mil.Fučíková Deberová, E.Fučíková
	Okresní spartakiáda v Č. Budějovicích		
	Okresková vyst. v Trh. Svinech a v Týně n.Vlt.		
	Okreskové vystoupení v Nových Hradech 18.5.1980 v 7 spart. skladbách 1230 cvičenců		
1985	Čs. spartakiáda 85 v Praze	18 mužů 12 žen 9 párů rodiče a děti	nacv. J.Doubek, J.Novák nacv. Eva Fučíková nacv. Deberová, Vicánová
	Okresní spartakiáda v Č.Budějovicích		
	Okresková spartakiáda v Trh.Svinech a v Týně n.Vlt.		
	Okresková spartakiáda v Nových Hradech 25. 5. 1985 v 7 spart. skladbách 1588 cvičenců		

SPARTAKIÁDY A TĚLOVÝCHOVNÁ VYSTOUPENÍ, kterých se cvičenci TJ Nové Hradky zúčastnili:			
1954	Oblastní spartakiáda DSO Dynamo v Praze	8 mužů 8 žen	společ.cvič.s míči nacvič. Vlad.Bláha
1955	I. celostát.spartakiáda v Praze	20 žen 12 mužů	nacv. Lošková a Fučíková nacvič. Dr.J. Fučík
1957	okresková vyst.-T. Sviny Borevany, Č.Budějovice	8 mužů 8 žen	nacvič. Josef Fučík nacvič. Mil. Fučíková
1960	II.celost.spartakiáda v Praze	12 mužů- tyče 8 žen Rozséváčka- 16 žen Rej - Život	nacv. J. Fučík nacv. M.Fučíková vítězí nad smrtí M.Fučíková
	Okreskové vyst.v N.Hradech	3 skladeb	510 cvičenců (358 cvič.místních)
	Okresní vyst.v Č.Budějovicích		
1965	III.celost.spartakiáda v Praze	8 mužů 12 žen 120 dorostenek- 24 v Praze na Strahově	nacv. Josef Fučík nacv. Mil.Fučíková nacv. M.Fučíková
	Krajská spartakiáda v Českých Budějovicích		
1970	Okresní spartak. v Č.Budějovicích	8 mužů 10 žen 64 dorostenek	nacv. Jos.Fučík nacv. M.Fučíková nacv. M.Fučíková
	Okresní spartakiáda ve Znojmě		

Příloha č. 4

Seznam účastí kuželkářů na celorepublikových soutěžích

1976 – přebor ČSSR v Hlohovci – dorostenky (Machutková, Křížová, Balabánová)

1977 – přebor ČSSR v Hlohovci – muži – jednotlivci – Novák Václav

1980 – přebor ČSR v Č. Budějovicích – ml. Dorost – Cigánek Jiří

přebor ČSSR v Opavě – dorost – Cigánek Jiří

přebor ČSR v Českých Budějovicích – dorostenky (sestry Erbanovy,
Hrbáčková)

1981 – přebor ČSR v Olomouci – junioři – Balabán Jaroslav

přebor ČSR v K. Varech – juniorky – Rebanová Iveta

přebor ČSR v Přerově – dorostenci (Cigánek, Balabán, Reban)

přebor ČSSR v Žilině – dorostenci – Cigánek Jiří

1982 – přebor ČSSR v Kutné Hoře – juniorky – Rebanová Iveta

Příloha č. 5

Výsledky vybraných krajských přeborů v gymnastice

1976 – krajský přebor - Sezimovo Ústí

st. Žáci – 1. Bago, 2. Korger, 3. Pomije

dorostenci – 2. Kubáň Pavel

muži II. výkonnostní třída – 1. Rusňák

1979 – přeborníci kraje

V. Pomije, G. Bago, P. Kubáň, J. Děkan (Děkan postup do přeboru ČSR)

1981 – krajský přebor

Žáci – 2. Bodlák

1985 – krajský přebor

Žáci – 3. družstvo

1986 – krajský přebor

Žáci – 1. družstvo

1984 – závod „Jihočeských talentů“ v Č. Budějovicích

1. Václav Capl, 2. David Rusňák

1988 – krajský přebor

Dorost – 1. D. Rusiňák

ml. žáci – 1. P. Šebela ml., 2. Chrt T.

Příloha č. 6

Výsledky Rudolfa Rusiňáka na „veteraniádách“

Datum	Místo	kategorie B	soutěž	umístění
15.12.1979	Děčín	kategorie B		3.
13.12.1980	Děčín	kategorie B		3.
19.12.1981	Děčín	kategorie B	Mezinárodní veterániáda	1.
19.6.1982	Děčín	kategorie B	Mezinárodní veterániáda	3.
20.11.1984	Bratislava		Slovenská Mezinárodní veterániáda	2.
22.9.1984	Děčín	kat. C	Mezinárodní veterániáda	5.
26.10.1985	Děčín	kat. C	Mezinárodní veterániáda	3.
15.11.1986	Děčín	kat. C	Mezinárodní veterániáda	4.
14.11.1987	Děčín	kat. C	Mezinárodní veterániáda	2.
18.6.1991	Děčín	kat. D	Mezinárodní veterániáda	1.
28.11.1992	Děčín	kat. D	Mezinárodní veterániáda	2.
2.11.1986	Děčín	kat. D	Mezinárodní veterániáda	1.
26.4.1996	Lipsko	kat D	Mezinárodní veterániáda	5.
25.4.1997	Lipsko	kat D	Mezinárodní veterániáda	4.
25.4.1998	Lipsko	kat D	Mezinárodní veterániáda	3.
24.10.1998	Liberec		Mezinárodní mistrovství veteránů	1.
23.10.1999	Liberec		Mezinárodní mistrovství veteránů	1.
2000	Lipsko		Mezinárodní mistrovství veteránů	2.
2000			Mezinárodní mistrovství veteránů	2.
2001	Liberec		Mezinárodní mistrovství veteránů	1.
2001	Lipsko		Mezinárodní mistrovství veteránů	2.
2002	Liberec		Mezinárodní mistrovství veteránů	1.
2003	Lipsko		Mezinárodní mistrovství veteránů	3.
2003	Liberec		Mezinárodní mistrovství veteránů	1.
2004	Liberec		Mezinárodní mistrovství veteránů	1.
2005	Praha		Mezinárodní mistrovství veteránů	1.
2005	Liberec		Mezinárodní mistrovství veteránů	1.
2006	Liberec		Mezinárodní mistrovství veteránů	1.
2006	Lipsko		Mezinárodní mistrovství veteránů	4.
2007	Praha		Mezinárodní mistrovství veteránů	3.
2007	Lipsko		Mezinárodní mistrovství veteránů	5.
2007	Liberec		Mezinárodní mistrovství veteránů	1.

Příloha č. 7

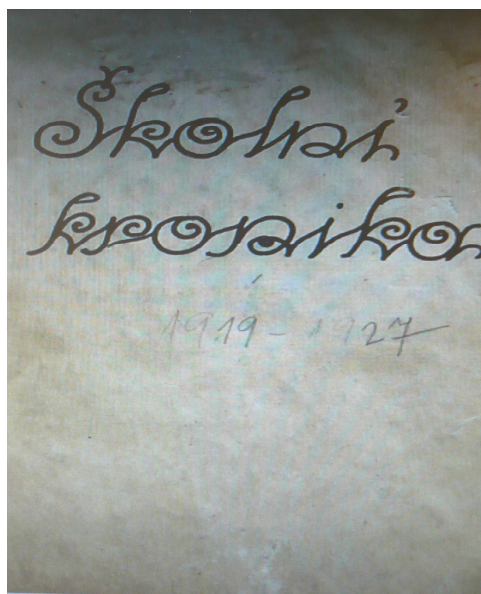
Seznam úspěchů karatistů na republikových mezinárodních soutěžích

soutěž	místo, datum	kategorie	jméno	umístění
3. MČR AKJ	Chomutov 30. 5. 1999	mládež do 7. kyu	Tomáš Balík	2.
		dívky do 14. let	Jitka Trpělková	2.
4. MČR AKJ	Č. Budějovice 27. 5. 2000	děti do 13.let, 8.-6. kyu	Martin Bartoš	1.
			Magda Pelechová	2.
		dívky do 17. let	Jitka Trpělková	2.
		clapci do 17. let	Tomáš Balík	2.
			Jiří Novák	3.
3. ME AKJ	Chomutov 21. 10. 2000	družstva	Balík, Bartoš, Schaffelhofer	
		junioři do 2. kyu	Tomáš Balík	1.
		juniorky do 2. kyu	Jitka Trpělková	2.
		družstvo	Balík, Bartoš, Schaffelhofer	2.
MČR Karate	Praha 25. 11. 2000	kata - team dorostenci	Baláš, Balík, Novák	3.
		kumite dorostenci -70 kg	Tomáš Balík	3.
5. MČR AKJ	Kladno 19. 5. 2001	juniorky	Magda Pelechová	2.
		junioři do 2. kyu	Tomáš Balík	1.
		družstva	Balík, Bartoš, Schaffelhofer	2.
Hry u Hranic	Nové Hradky 16. 6. 2001		TJ Karate Nové Hradky	2.
MČR Karate	Brno 24. 11. 2001	kata - team dorostenci	Baláš, Balík, Bartoš	3.
		kumite dorostenci -75 kg	Tomáš Balík	3.
6. MČR AKJ	Krnov 25. 5. 2002	junioři do 2. kyu	Tomáš Balík	2.
Fighting AKJ	Schwabmünchen SRN 2. 11. 2002	juniorky -55 kg	Magda Pelechová	1.
		muži - 62 kg	Jan Baláš	1.
		Junioři + 60 kg	Tomáš Balík	3.
7. MČR AKJ	Karlovy Vary 24. 5. 2003	muži do 2. kyu	Tomáš Balík	2.
			Igor Schaffelhofer	3.
Fighting AKJ	Schwabmünchen SRN 18. 10. 2003	juniorky -55 kg	Magda Pelechová	2.
		junioři -69 kg	Martin Bartoš	3.
		národní tým za účasti	Magda Pelechová, Tomáš Balík	1.
Fighting AKJ	Burgau SRN 2004	žáci -55 kg	Martin Hermann ml.	2.
		junioři -69 kg	Martin Ferenčík	3.
		juniorky -55 kg	Magda Pelechová	2.
		muži - 69 kg	Igor Schaffelhofer	3.
		ženy	Jitka Trpělková	3.
9. MČR AKJ	Chomutov 14. 5. 2005	děti do 2.kyu	Martin Hermann ml.	3.
		ženy	Magda Pelechová	2.
		muži do 2. kyu	Tomáš Balík	3.
Mezinárodní závody AKJ	Schwabmünchen 23. 4. 2005	ženy	Magda Pelechová	2.
		muži	Tomáš Balík	3.
Fighting AKJ	Schwabmünchen 24. 4. 2005	děti do 14 let -45 kg	Martin Hermann ml.	3.
		muži - 77 kg	Igor Schaffelhofer	3.
10. MČR AKJ	Č. Budějovice 15. 5. 2006	žákyně	Caroline Podhorová	3.
		žáci	Tomáš Hermann	3.
		muži do 2. kyu	Tomáš Balík	2.
Mezinárodní závody AKJ	Landsberg SRN 6. 5. 2006	děti do 14. let	Caroline Podhorová	2.
		Junioři	Michal Petrus	2.
		Juniorky	Nikola Hajná	2.
		muži	Tomáš Balík	1.
MČR Karate mládeže	Brno 2.-3. 12. 2006	kumite ml. Žáci +45 kg	Tomáš Hermann	2.
11. MČR AKJ	Krnov 12. 5. 2007	žákyně	Caroline Podhorová	2.
		ženy	Magda Pelechová	3.
		muži do 7. kyu	David Švenda	3.
		muži do 2. kyu	Tomáš Balík	1.
12. MČR AKJ	Plzeň 10. 5. 2008	žáci	Tomáš Hermann	2.
		ženy	Magda Pelechová	1.
		muži	Tomáš Balík	2.
Mezinárodní závody AKJ	Bad Kissingen SRN 26. 5. 2008	žáci	Tomáš Hermann	1.
			Ladislav Bárta	2.
		junioři	Martin Hermann ml.	2.
		juniorky	Caroline Podhorová	3.
		ženy	Magda Pelechová	1.
Fighting AKJ	Untermeitingen SRN 2008	st. Žáci +55 kg	Tomáš Hermann	3.
		dorostenci - 66 kg	Ladislav Bárta	1.
		ženy + 55kg	Magda Pelechová	1.
		muži + 94 kg	David Švenda	2.
Středoevropská liga Karate	Plzeň 4.-5. 10. 2008	kumite st. Žáci + 60 kg	Tomáš Hermann	3.

10. 2 Obrázkové přílohy

Příloha č.1

Obal školní kroniky z let 1919 – 1927 uložené v archivu v Českých Budějovicích

Příloha č. 2

Pěvecký odbor sokola při oslavě 28. října v roce 1920

Příloha č. 3

Průvod sokolstva cestou z hradu směrem na letní cvičiště

Příloha č. 4

Průvod sokolstva ulicí z náměstí kolem Českého domu

Příloha č. 5

Sokolský slet na letním cvičišti:

- cvičení mužů na bradlech

-

Příloha č. 6

- cvičení žen na bradlech

Příloha č. 7

- Zábava při sokolských slavnostech probíhala vždy ve velkém proudu

Příloha č. 8

Takto vypadá „sokolí hnízdo“ dnes

- pohled z hřiště

- pohled na hřiště

- komunisté zde postavili chatky využívané k pionýrskému táborům

Příloha č. 9

Dochované sportovní diplomy Hitler Jugend z dob 2. světové války

Příloha č. 10

Průvod novohradských sportovců při oslavách prvního máje

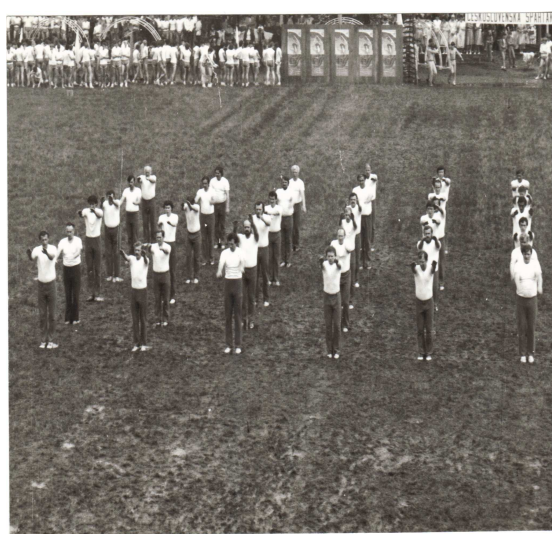
Příloha č. 11

Jedni z prvních fotbalových hráčů

Příloha č. 12

Cvičenci TJ Nové Hradky na Okrskové spartakiádě v Trhových Svinech v roce 1985

Příloha č. 13

Samotní účastníci spartakiády v Praze před vstupem na stadion

V roce 1980

V roce 1985

Příloha č. 14

Pohled na samotnou spartakiádu na Strahově

Příloha č. 15

Tělovýchovná akademie konající se v období mezi spartakiádním.
Novohradští gymnasté

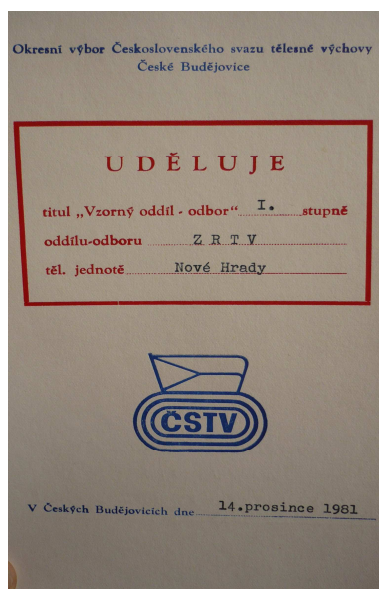
Příloha č. 16

Sestavy žactva

Příloha č. 17

Prvním stupněm oceněný odbor ZRTV za vzornou práci

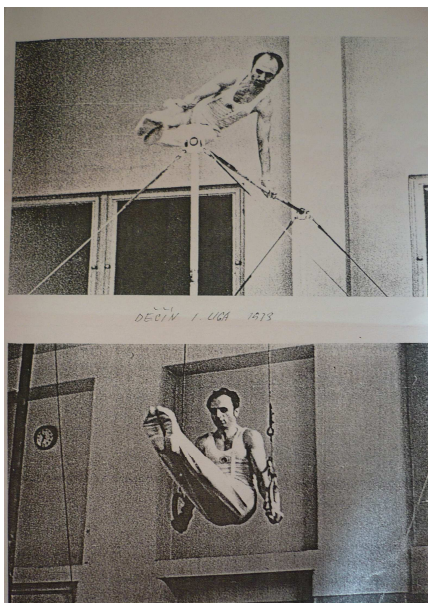
Příloha č. 18

Novohradští nohejbalisté na turnaji v Byňově

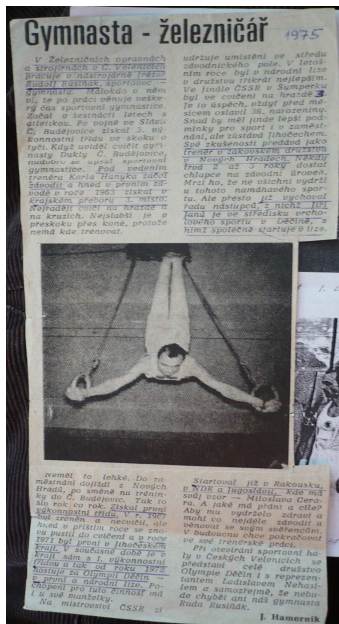
Příloha č. 19

Rudolf Rusiňák při svém umění

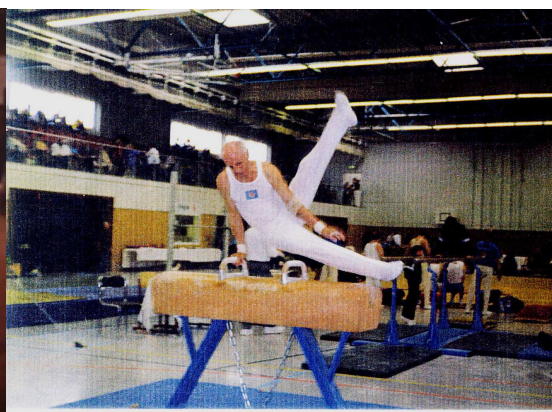
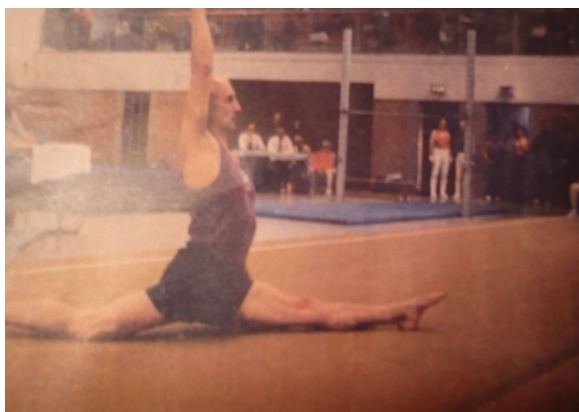
Príloha č. 20

O úspeších novohradských gymnastů a samotného Rudolfa Rusiňáka psal i jihočeský tisk

Príloha č. 21

Rudolf Rusiňák při veteraniádách

Příloha č. 22

Východní pohled na fotbalové hřiště

Příloha č.23

Mládež oddávající se kuželkářskému kouzlu při jednom z pořádaném „koulení o ceny“

Příloha č. 24

Věcné ceny při kuželkářských turnajích

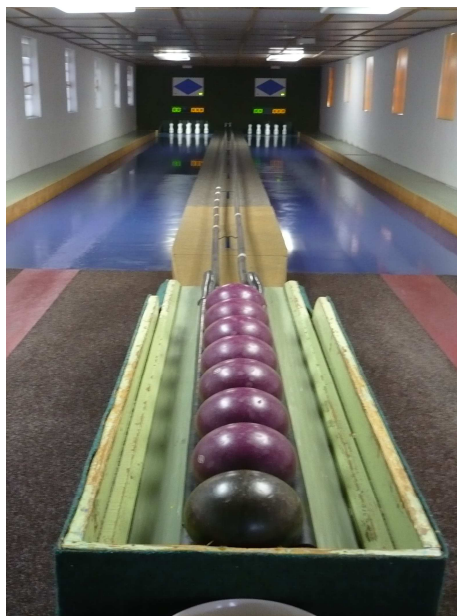
Příloha č. 25

Jedny z úspěchů

Příloha č. 26

Pohled na kuželkářskou dvojhrou tak, jak vypadá dnes

Příloha č. 27

Vedení oddílu karate v jeho počátcích. Zleva, hospodář Karel Staněk, předseda Martin Hermann, trenér David Rusiňák. Na druhé fotografii jsou zachyceny první členové oddílu.

Příloha č. 28

Sportovní zápas karate

Příloha č. 29

Cvičení „kata“ a přerážení v AKJ

Příloha č. 30

Fighting AKJ

SPORT

PÁTEK 8. LISTOPADU 2002

Jihočeši excelovali v Allkampf-Jitsu

Čelím sedm cenných kovů získali společně závodníci z SKP České Budějovice a TJ Nové Hradky na mezinárodním turnaji v Německu.

V německém Schwabmünchenu se na mezinárodním soustředě v praktické sebeobraně Allkampf-Jitsu sešli kromě domácích bojovníků z Holandska, Chorvatska a České republiky. Soustředělo se v nové disciplíně Fighting - sportovní zápas. Na třech zápasilých bojovali v jednotlivých věkových a věkových kategoriích junioři i dospělí.

Pravidla zápasu jsou velice přísná a samotný boj trvá tři minuty s půlminutovou přestávkou uprostřed zápasu. Závodníci spolu bojují podobně jako v karate, ale mohou zde zachytit soupeře a provést podmet či přehoz a na zemi soupeře znehybnit po dobu 20 sekund. Využívá se tedy široké škály technik sebebranného systému Allkampf-Jitsu, které však nesmí odporovat přísným pravidlům. Je zakázáno jakékoliv kontaktní obléčení a hrdla, za menší přestupky proti pravidlům zá-

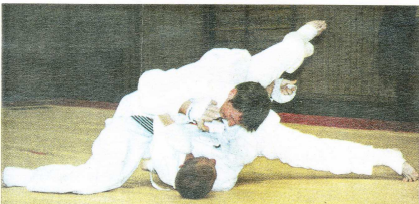
pasu rozhodčí hojně rozdávali trestné body a nejeden závodník byl diskvalifikován. Soustředěci nosí chrániče rukou, nártů, zády, nespensory a u žen a dívek chrániče prsou. I zde byli rozhodčí nekompromisní a nenechali žádného závodníka bojovat bez těchto pomůcek.

Jihočeští závodníci si vedli skvěle: 1. místo obsadila mezi juniorkami Magda Pelechová v kat. do 55 kg a 3. místo vybojoval v juniorech Tomáš Balík, oba z TJ Karate Nové Hradky. Mezi ženami si nejlépe vedla Míla Wagnarová, která vybojovala 1. místo v kategorii do 70 kg. 2. místo získala Blanka Trpěšková a 3. místo Lenka Valentová v kategorii do 62 kg. Všechny ze Sportovního klubu policie Č. Budějovice. V mužské ka-

tegorii obsadili po velmi těžkých soubojích 1. místo v kategorii do 62 kg Jan Baláš z TJ Karate N. Hradky a 3. místo vybojoval závodník Sportovního klubu policie Č. Budějovice Martin Ševčík v kat. do 85 kg.

Zápasy byly velmi náročné a Jihočeši celkovým pohledem přetvářeli dobrý výkon, ačkoli všichni si medaili nepřivezli.

Junior Tomáš Balík z TJ Karate Nové Hradky (v souboji nahoře) přivezl ze Schwabmünchenu bronz. Foto JKL

Příloha č. 31

Karat'ácké hrátky

Příloha č. 32

Cvičitelky ASPV na semináři na Zvonárně v ČB 1. 11. 2003. Zleva zhora: Romana Vicánová, Zdeňka Homolková, Marcela Michaleová, Regina Sahánková a Marie Dorotovičová.

Příloha č. 33

Novohradská děvčata v celé své kráse

Příloha č. 34

Okresní lehkootletické závody, školení cvičitelek v Žinkovech a fotbalové klání mladých fotbalistů vs. vlastní maminky

Příloha č. 35

Pozvánka na sportovní akademii TJ Nové Hradky, pohádkový les při mezinárodním dni dětí a vystoupení sluníček na Novohradské číši.

SPORTOVNÍ AKADEMIE TJ NOVÉ HRADKY
Představí se oddíly:
Asociace sportu pro všechny a Karate Nové Hradky

V neděli 6. dubna 2003 ve 14.00 hod. v hotelu Máj

Oddíl SPV předvedou ukázky: cvičení rodičů s dětmi, pohybové a sportovní aktivity, aerobik - dívky, ženy, rytmickou a sportovní gymnastiku

Oddíl karate předvede ukázky u příležitosti 10. výročí založení oddílu v Nových Hradech 1993-2003.
Ukázky předvedou členové oddílu TJ karate Nové Hradky a exhibiční tým Sportovního klubu policie České Budějovice.

Na vystoupení uvidíte:
Cvičení rodičů s dětmi
PaSA - Pohybové a sportovní aktivity
Aerobik
Rytmiická gymnastika
Sportovní gymnastika

KARATE-ShotoKan
Téninkové formy karate - KIHON
Souborná cvičení - KATA
Družstva - KATA
Sportovní zápas - KUMITE

ALLKAMPF-JITSU sebeobránný systém J.Beck
Souborná cvičení - KATA
Sebeobránné techniky ve dvojici - RANDORI
Přerážecí techniky - TAMESHI WARI
Obrana proti dvěma točnickům - EMBU

SRDEČNĚ ZVEME MALÉ I VELKÉ DIVÁKY, TĚŠÍME SE NA VÁS.

Příloha č. 36

Účastníci, organizátoři a sponzoři sportovního plesu pořádaného tělovýchovnou jednotou Nové Hradý

Příloha č. 37

Výroční schůze Tělovýchovné jednoty v roce 2006. Zleva: vedoucí oddílů tenisu Zdeněk Kučera, karate Martin Hermann, nohejbalu Pavel Šebela

Příloha č. 38

Počáteční dívčí basketbalový tým spolu trenérem Vladimírem Miťou Hokrem

Příloha č. 39

„Zlatá generace“ novohradských basketbalistek. S trenéry V. Hokrem, B. Trpělkovou a P. Vicánym

Příloha č. 40

Dosluhující basketbalové hřiště v roce 2009

Příloha č. 41

Běh Terryho Foxe: Novinový výňatek, samotní organizátoři,

Příloha č. 42

Tenisové kurty v zámecké zahradě

